

บทที่ 3

กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง ในต่างประเทศและประเทศไทย

ตามที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 เกี่ยวกับความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของบุคคลในกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหาย ค่าสินไหมทดแทน การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและความรับผิดอาญาของเจ้าของสุนัข ในบทที่ 3 ผู้เขียนจะกล่าวถึงกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของบุคคลในกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหาย ค่าสินไหมทดแทน การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและความรับผิดอาญาของเจ้าของสุนัขในกลุ่มประเทศกฎหมายจารีตประเพณี ได้แก่ สหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศกฎหมายลายลักษณ์อักษร ได้แก่ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี และสหภาพยุโรป และในประเทศไทย

3.1 กฎหมายต่างประเทศ

สำหรับกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งประกอบด้วย สหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศกฎหมายลายลักษณ์อักษร ซึ่งประกอบด้วย ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลีและสหภาพยุโรป จากการศึกษาพบว่ากฎหมายในแต่ละประเทศมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ โดยเฉพาะสุนัข ซึ่งในหลายประเทศออกกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขและบทบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุนัขเลี้ยง เช่น การลงทะเบียน ประเภทของสุนัขเลี้ยง ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของเจ้าของสุนัขในการดูแลสุนัขของตนเอง รวมถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับสุนัขเลี้ยงและสัตว์ชนิดอื่น ๆ ตามที่กฎหมายประเทศนั้น ๆ กำหนด ดังนี้

3.1.1 สหราชอาณาจักร

3.1.1.1 Animals Act 1971

Animals Act 1971 เป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบอันเกิดจากสัตว์ ซึ่งอยู่ภายใต้หลักความรับผิดชอบโดยปราศจากความผิด¹ ซึ่งในกฎหมายดังกล่าวแบ่งประเภทความรับผิดชอบจากสัตว์ไว้เป็นหลายประเภทและพบว่ามิตบัญญัติความรับผิดชอบสำหรับความเสียหายอันเกิดจากสุนัขรวมอยู่ด้วย² โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ความรับผิดชอบอันเกิดจากสัตว์ที่ไม่อันตราย ตามมาตรา 2 (2)³ กำหนดว่า “หากมีความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ที่ไม่เป็นอันตราย ผู้ดูแลสัตว์ต้องรับผิดชอบ เว้นแต่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”⁴ สำหรับความรับผิดชอบเฉพาะต่อความเสียหายอันเกิดจากสุนัขตามมาตรา 3⁵ กำหนดว่า “ถ้าสุนัขฆ่าหรือทำอันตรายต่อปศุสัตว์ เจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบ เว้นแต่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”⁶

¹ ธนพร เกิดผล. (2551). *ความรับผิดเพื่อละเมิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 128.

² Legislation.gov.uk. *Animals Act 1971*. (Online). Available: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1971/22>. [2019, February 22].

³ Animals Act 1971 Article 2 (2) “(2) Where damage is caused by an animal which does not belong to a dangerous species, a keeper of the animal is liable for the damage, except as otherwise provided by this Act, if-

(a) the damage is of a kind which the animal, unless restrained, was likely to cause or which, if caused by the animal, was likely to be severe ; and

(b) the likelihood of the damage or of its being severe was due to characteristics of the animal which are not normally found in animals of the same species or are not normally so found except at particular times or in particular circumstances ; and

(c) those characteristics were known to that keeper or were at any time known to a person who at that time had charge of the animal as that keeper's servant or, where that keeper is the head of a household, were known to another keeper of the animal who is a member of that household and under the age of sixteen.”

⁴ ธนพร เกิดผล. *อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1*. หน้า 133.

⁵ Animals Act 1971 Article 3 “Where a dog causes damage by killing or injuring livestock, any person who is a keeper of the dog is liable for the damage, except as otherwise provided by this Act.”

⁶ ธนพร เกิดผล. *อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 1*. หน้า 141.

นอกจากนี้ Animals Act 1971 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสัตว์พลัดหลงบนทางสาธารณะ ตามมาตรา 8⁷ ซึ่งกำหนดความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากความประมาทเลินเล่อหรือจำกัด ความรับผิดของบุคคลที่ต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อป้องกันความเสียหาย ตามหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ หากความเสียหายอันเกิดสัตว์พลัดหลงเข้าไปในที่ดินที่ไม่มีรั้วกั้น หุ่น้ำของเมืองหรือหมู่บ้านและทางสาธารณะ ผู้นำสัตว์เข้าไปมีสิทธิเข้าไปได้ไม่ถือว่าผู้นำสัตว์ ไปในสถานที่นั้นมีความผิด⁸

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Animals Act 1971 ของสหราชอาณาจักรเป็นบทบัญญัติ เกี่ยวกับความรับผิดในความเสียหายที่เกี่ยวกับสุนัข ซึ่งได้บัญญัติความรับผิดของเจ้าของสุนัขไว้ โดยเฉพาะ โดยเจ้าของสุนัขมีหน้าที่รับผิดชอบหากสุนัขของตนก่อให้เกิดความเสียหายต่อปศุสัตว์ด้วย

3.1.1.2 The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018

The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 หมายฉบับนี้ว่าด้วยการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับสวัสดิภาพต่าง ๆ สำหรับสุนัข และสัตว์อื่น ๆ เช่น การให้ที่พักตามตาราง 4 โดยตารางดังกล่าวแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ หมวดที่ 1 การให้ที่พักสำหรับแมว (Providing boarding for cats) หมวดที่ 2 การดูแลสุนัข (Providing boarding in kennels for dogs) หมวดที่ 3 การจัดหาที่พักสำหรับสุนัข (Providing home boarding for dogs) หมวดที่ 4 การดูแลสุนัขชั่วคราว (Providing day care for dogs)⁹

⁷ Animals Act 1971 Article 8 “(1) So much of the rules of the common law relating to liability for negligence as excludes or restricts the duty which a person might owe to others to take such care as is reasonable to see that damage is not caused by animals straying on to a highway is hereby abolished.

(2) Where damage is caused by animals straying from unfenced land to a highway a person who placed them on the land shall not be regarded as having committed a breach of the duty to take care by reason only of placing them there if-

(a) the land is common land, or is land situated in an area where fencing is not customary, or is a town or village green ; and

(b) he had a right to place the animals on that land.”

⁸ ธนพร เกิดผล. อ่างแล้วชิงอรรถที่ 1. หน้า 140.

⁹ Legislation.gov.uk. *The Animal Welfare (licensing of activities involving animals) (England) Regulation 2018*. (online). Available: <https://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2018/9780111165485>. [2019, February 22].

สำหรับ หมวดที่ 3 การจัดหาที่พักสำหรับสุนัข (Providing boarding in kennels for dogs) ซึ่งที่พักสำหรับสุนัข คือ สถานที่ที่ได้รับอนุญาตให้เป็นที่พักของสุนัข¹⁰ หากสุนัขออกนอกที่พักต้องสวมป้ายแสดงตัวตนสุนัขซึ่งปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าของและรายละเอียดเกี่ยวกับการติดต่อเจ้าของ¹¹ อนึ่ง สุนัขทุกตัวที่เข้ามาในที่พักต้องลงทะเบียนโดยมีรายละเอียดตามข้อ 9 เช่นวันที่สุนัขเดินทางมาถึงที่พัก ชื่อของสุนัข อายุ เพศ หมายเลขไมโครชิป ชื่อ ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าของหรือนบุคคลที่สามารถติดต่อได้หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับสุนัขในกรณีฉุกเฉิน ชื่อและรายละเอียดของสัตวแพทย์ รายละเอียดของประกันภัยของสุนัข รายละเอียดของประวัติทางการแพทย์และรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุนัข เป็นต้น¹²

---

¹⁰ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 2 Article 6 “In this Part—

“premises” means the premises on which the licensable activity of providing boarding in kennels for dogs is carried on.”

¹¹ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 2 Article 9 (2) “(2) When outside the premises, each dog must wear an identity tag which includes the licence holder’s name and contact details.”

¹² The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 2 Article 9 (1) “(1) A register must be kept of all the dogs on the premises which must include—

(a) the dates of each dog’s arrival and departure;

(b) each dog’s name, age, sex, neuter status, microchip number and a description of it or its breed;

(c) the number of any dogs from the same household;

(d) a record of which dogs (if any) are from the same household;

(e) the name, postal address, telephone number (if any) and email address (if any) of the owner of each dog and emergency contact details;

(f) in relation to each dog, the name, postal address, telephone number and email address of a local contact in an emergency;

(g) the name and contact details of the dog’s normal veterinarian and details of any insurance relating to the dog;

(h) details of each dog’s relevant medical and behavioural history, including details of any treatment administered against parasites and restrictions on exercise;

(i) details of the dog’s diet and related requirements;

(j) any required consent forms;

ในหมวดที่ 4 การดูแลสุนัขชั่วคราว (Providing day care for dogs) บัญญัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนสุนัขเช่นเดียวกับหมวดที่ 3 โดยที่พัก มีความหมายว่าสถานที่ที่ซึ่งอนุญาตให้ดำเนินการให้สุนัขพัก¹³ แต่ห้ามมีสุนัขพักค้างคืน¹⁴ โดยสุนัขแต่ละตัวต้องได้พักในสถานที่ที่ปลอดภัย สะดวก สบาย สะอาดและสามารถพักผ่อนได้¹⁵ หากสุนัขออกนอกที่พักต้องสวมป้ายแสดงตัวตนสุนัขซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับเจ้าของและรายละเอียดเกี่ยวกับการติดต่อเจ้าของ¹⁶ และสุนัขทุกตัวที่เข้ามาในที่พักต้องลงทะเบียนโดยมีรายละเอียดเช่นเดียวกับข้อ 9 ซึ่งอยู่ในข้อ 25 เช่น วันที่สุนัขเดินทางมาถึงที่พัก ชื่อของสุนัข อายุ เพศ หมายเลขไมโครชิป ชื่อ ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าของหรือบุคคลที่สามารถติดต่อได้หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับสุนัขกรณีในฉุกเฉิน ชื่อและรายละเอียดของสัตวแพทย์ รายละเอียดของประกันภัยของสุนัข รายละเอียดของประวัติทางการแพทย์และพฤติกรรมของสุนัข เป็นต้น¹⁷

-
- (k) a record of the date or dates of each dog's most recent vaccination, worming and flea treatments;
  - (l) details of any medical treatment each dog is receiving."

¹³ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 4 Article 19 "In this Part,

"premises" means the premises on which the licensable activity of providing day care for dogs is carried on."

¹⁴ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 4 Article 20 "No dog may be kept on the premises overnight."

¹⁵ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 4 Article 21 "(1) Each dog must be provided with—

- (a) a clean, comfortable and warm area where it can rest and sleep, and
- (b) another secure area in which water is provided and in which there is shelter.

(2) Each dog must have access to areas where it can—

- (a) interact safely with other dogs, toys and people, and
- (b) urinate and defecate.

(3) There must be an area where any dog can avoid seeing other dogs and people if it so chooses."

¹⁶ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 4 Article 25 (2) "(2)When outside the premises, each dog must wear an identity tag which includes the licence holder's name and contact details."

¹⁷ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 schedule 4 part 4 Article 25 (1) "(1) A register must be kept of all the dogs on the premises which must include—

- (a) the dates of each dog's arrival and departure;

นอกจากนี้ ในหมวดที่ 6 เกี่ยวกับเงื่อนไขพิเศษสำหรับสายพันธุ์ของสุนัข (Specific Conditions Breeding Dogs) กำหนดว่าผู้ถือใบอนุญาตต้องไม่ทำการโฆษณาหรือเสนอขายสุนัข ยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เจ้าของร้านขายสัตว์เลี้ยงตาม The Pet Animals Act 1951 เป็นต้น การโฆษณาสุนัขต้องแสดงถึงใบอนุญาตรวมถึงระบุหน่วยงานท้องถิ่นที่ที่อนุญาต แสดงรูปภาพ และอายุของสุนัข อย่างไรก็ตาม ห้ามทำการขายสุนัขหากลูกสุนัขอายุไม่เกิน 8 สัปดาห์ หรือโดยสภาพไม่สามารถแยกจากแม่สุนัขได้และห้ามผู้ขายแยกลูกสุนัขออกจากแม่สุนัขเพื่อขาย ด้วย¹⁸

-
- (b) each dog’s name, age, sex, neuter status, microchip number and a description of it or its breed;
  - (c) the number of any dogs from the same household;
  - (d) a record of which dogs (if any) are from the same household;
  - (e) the name, postal address, telephone number (if any) and email address (if any) of the owner of each dog and emergency contact details;
  - (f) in relation to each dog, the name, postal address, telephone number and email address of a local contact in an emergency;
  - (g) the name and contact details of the dog’s normal veterinarian and details of any insurance relating to the dog;
  - (h) details of each dog’s relevant medical and behavioural history, including details of any treatment administered against parasites and restrictions on exercise;
  - (i) details of the dog’s diet and related requirements;
  - (j) any required consent forms;
  - (k) a record of the date or dates of each dog’s most recent vaccination, worming and flea treatments;
  - (l) details of any medical treatment each dog is receiving.”

¹⁸ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 Schedule 6 Article 1 (1)“(1) The licence holder must not advertise or offer for sale a dog—

- (a) which was not bred by the licence holder;
- (b) except from the premises where it was born and reared under the licence;
- (c) otherwise than to—
  - (i) a person who holds a licence for the activity described in paragraph 2 of Schedule 1; or
  - (ii) a keeper of a pet shop in Wales who is licensed under the Pet Animals Act 1951 to keep the shop,
 knowing or believing that the person who buys it intends to sell it or intends it to be sold by any other person.”

ในส่วนของการจัดเก็บค่าธรรมเนียม กฎหมายนี้ให้อำนาจหน่วยงานท้องถิ่น โดยอาจคิดค่าธรรมเนียมในการต่ออายุ เปลี่ยนแปลงใบอนุญาต ตลอดจนมีอำนาจในการพิจารณา ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายนี้¹⁹

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 ของสหราชอาณาจักรเป็นกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่พัก ของสุนัข รายละเอียดเกี่ยวกับการติดต่อของเจ้าของสุนัข การดูแลสุนัขชั่วคราว การกำหนดสถานที่ เลี้ยงสุนัข ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการขายสุนัข การจัดเก็บค่าธรรมเนียม โดยหน่วยงานท้องถิ่น

The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 Schedule 6 Article 1 (2) “(2) Any advertisement for the sale of a dog must—

- (a) include the number of the licence holder’s licence,
- (b) specify the local authority that issued the licence,
- (c) include a recognisable photograph of the dog being advertised, and
- (d) display the age of the dog being advertised.”

The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 Schedule 6 Article 1 (5) “(5) No puppy aged under 8 weeks may be sold or permanently separated from its biological mother.”

The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 Schedule 6 Article 1 (7) “(7) Sub-paragraphs (5) and (6) do not apply if separation of the puppy from its biological mother is necessary for the health or welfare of the puppy, other puppies from the same litter or its biological mother.”

¹⁹ The Animal Welfare (Licensing of Activities Involving Animals) (England) Regulation 2018 Article 13

“(1) A local authority may charge such fees as it considers necessary for—

- (a) the consideration of an application for the grant, renewal or variation of a licence including any inspection relating to that consideration, and for the grant, renewal or variation,
- (b) the reasonable anticipated costs of consideration of a licence holder’s compliance with these Regulations and the licence conditions to which the licence holder is subject in circumstances other than those described in sub-paragraph (a) including any inspection relating to that consideration,
- (c) the reasonable anticipated costs of enforcement in relation to any licensable activity of an unlicensed operator, and
- (d) the reasonable anticipated costs of compliance with regulation 29.

(2) The fee charged for the consideration of an application for the grant, renewal or variation of a licence and for any inspection relating to that consideration must not exceed the reasonable costs of that consideration and related inspection.”

อาจคิดค่าธรรมเนียมในการต่ออายุ เปลี่ยนแปลงใบอนุญาตตลอดจน มีอำนาจในการพิจารณาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามกฎหมายนี้

3.1.1.3 Dangerous Dogs Act 1991

ความรับผิดอาญาตาม Dangerous Dogs Act 1991²⁰ แบ่งได้ ดังนี้

1) ความรับผิดอาญาในกรณีการนำสุนัขสายพันธุ์อันตรายออกไปยังที่สาธารณะ และสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย เจ้าของสุนัขและบุคคลซึ่งดูแลสุนัขสายพันธุ์อันตรายอยู่ในขณะเกิดความเสียหายต้องเป็นผู้รับผิดชอบตามมาตรา 3 (1)²¹ สถานที่สาธารณะ ได้แก่ สถานที่ใด ๆ ไม่ว่าจะบนถนนหรือสถานที่อื่น ๆ ซึ่งประชาชนได้รับอนุญาตให้เข้าไปไม่ว่าจะเสียค่าตอบแทนหรือไม่ ทั้งนี้ ให้รวมถึงพื้นที่ส่วนรวมของอาคารที่สร้างแยกกันได้ด้วย ตามมาตรา 3 (3)²²

2) ความรับผิดอาญาในกรณีการนำสุนัขสายพันธุ์อันตรายออกไปยังที่ไม่ใช่ที่สาธารณะและทำร้ายผู้อื่น มาตรา 3 (4) กำหนดว่า หากเจ้าของหรือบุคคลอื่นที่ดูแลสุนัขปล่อยให้สุนัขเข้าไปในสถานที่ใดที่ไม่ใช่ที่สาธารณะและไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปโดยทำร้ายบุคคลอื่นหรือเป็นที่สงสัยว่าจะทำร้ายบุคคลอื่น บุคคลเหล่านั้นมีความรับผิดตามกฎหมายนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกินอัตราสูงสุดของระดับ 5

²⁰ Legislation.gov.uk. *Dangerous Dogs Act 1991*. (Online). Available: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1991/65/contents>. [2019, February 22].

สุนัขสายพันธุ์อันตราย ตามมาตรา 1 (1) เช่น สุนัขสายพันธุ์พิทบูลเทอร์เรีย (Pit Bull Terrier) สุนัขที่กำหนดไว้ตามกฎหมายนี้ เป็นต้น

Dangerous Dogs Act 1991 Article 1 (1) “1.—(1) This section applies to

(a) any dog of the type known as the pit bull terrier;

(b) any dog of the type known as the Japanese tosa; and

(c) any dog of any type designated for the purposes of this section by an order of the Secretary of State, being a type appearing to him to be bred for fighting or to have the characteristics of a type bred for that purpose.”

²¹ Dangerous Dogs Act 1991 Article 3 “(1) If a dog is dangerously out of control in a public place—

(a) the owner; and

(b) if different, the person for the time being in charge of the dog, is guilty of an offence, or, if the dog while so out of control injures any person, an aggravated offence, under this subsection.”

²² Dangerous Dogs Act 1991 Article 10 (2) “(2) In this Act— “public place” means any street, road or other place (whether or not enclosed) to which the public have or are permitted to have access whether for payment or otherwise and includes the common parts of a building containing two or more separate dwellings.”

หรือทั้งจำทั้งปรับและหากบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดเดียวกันอีก ต้องระวางโทษคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับในอัตราสูงสุดของกฎหมายหรือทั้งจำทั้งปรับ หรือหากเคยถูกฟ้องในข้อหาดังกล่าวแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับตามกฎหมายกำหนดหรือทั้งจำทั้งปรับ²³

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Dangerous Dogs Act 1991 เป็นกฎหมายความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขสายพันธุ์อันตรายก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น

3.1.1.4 กรณีอื่น ๆ

สหราชอาณาจักรมีการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษจากคำพิพากษาในคดีต่าง ๆ เช่น คดี *Wikes v. Wood* [1763] คดี *Treadaway v. Chief Constable of West Midland* [1994] และคดี *Rookes v. Barnard* [1964]

คดี *Wikes v. Wood* [1763] คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการตรวจค้นบ้านและยึดทรัพย์สินของโจทก์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงนำคดีฟ้องศาล ศาลนำการเสียหายทางแพ่งมาใช้ในการลงโทษเพื่อป้องปรามพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ²⁴

---

²³ Dangerous Dogs Act 1991 Article 3 (3) “(3) If the owner or, if different, the person for the time being in charge of a dog allows it to enter a place which is not a public place but where it is not permitted to be and while it is there—

(a) it injures any person; or

(b) there are grounds for reasonable apprehension that it will do so, he is guilty of an offence, or, if the dog injures any person, an aggravated offence, under this subsection.”

Dangerous Dogs Act 1991 Article 3 (4) “(4) A person guilty of an offence under subsection (1) or (3) above other than an aggravated offence is liable on summary conviction to imprisonment for a term not exceeding six months or a fine not exceeding level 5 on the standard scale or both; and a person guilty of an aggravated offence under either of those subsections is liable

(a) on summary conviction, to imprisonment for a term not exceeding six months or a fine not exceeding the statutory maximum or both;

(b) on conviction on indictment, to imprisonment for a term not exceeding two years or a fine or both.”

²⁴ คดี *Wilkes v. Wood* 98 Eng. Rep. 489 (C.P. 1763). อ้างถึงในปริญญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 55.

และคดี *Treadaway v. Chief Constable of West Midland* [1994] เป็นการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษจากการกระทำที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่²⁵

คดี *Rookes v. Barnard* [1964] โดย Lord Devlin กล่าวว่าในคดีว่า “หากคนใดคนหนึ่งมีอำนาจมากกว่ามักจะใช้อำนาจของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์กระทำผิดกฎหมายและข่มเหงบุคคลอื่นแต่เขาจะไม่ถูกลงโทษเพราะเขามีอำนาจมาก” และคดีดังกล่าวกำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเฉพาะ 3 กรณี ได้แก่ คดีที่เจ้าพนักงานของรัฐกดขี่ข่มเหงใช้อำนาจตามอำเภอใจหรือฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ คดีที่จำเลยจงใจหวังผลประโยชน์ในการหากำไรหลังจากจำเลยต้องเสียค่าใช้จ่ายที่โจทก์พิสูจน์ได้และคดีที่กฎหมายบัญญัติให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ²⁶

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษของสหราชอาณาจักรจากคดีที่ทำการศึกษาพบว่า คดีที่ศาลนำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาใช้เป็นคดีซึ่งกระทบต่อสิทธิของบุคคลหรือทำให้บุคคลได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก และมีการกำหนดประเภทของคดีที่นำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาบังคับใช้ ได้แก่ คดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการไม่ชอบด้วยกฎหมาย คดีที่จำเลยหวังผลประโยชน์เมื่อคำนวณจากจำนวนที่จำเลยต้องเสียไปและคดีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษนั้นมีขึ้นเพื่อป้องปรามการกระทำผิดและป้องกันการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้มาตรการทางแพ่งซึ่งสามารถนำมาเป็นมาตรการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขและบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขได้

3.1.2 เครือรัฐออสเตรเลีย

3.1.2.1 Dog Act 1976

Dog Act 1976²⁷ ของรัฐ Western Australia กฎหมายดังกล่าวมีการแบ่งประเภทสุนัขออกเป็นสุนัขสายพันธุ์อันตราย ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์อันตรายตามที่ประกาศ สุนัขสายพันธุ์อันตรายโดยสายพันธุ์และสุนัขรักษาความปลอดภัยเชิงพาณิชย์ซึ่งมีวัตถุประสงค์

²⁵ คดี *Treadaway v. Chief Constable of West Midland* (1994). อ้างถึงในปริญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 62.

²⁶ คดี *Rookes v. Barnard* (1964). อ้างถึงในปริญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 56-58.

²⁷ Government of Western Australia Department of Justice Parliamentary Counsel's Office. *Dog Act 1976*. (Online). Available: https://www.legislation.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/law_a230.html. [2019, May 22].

เพื่อปกป้องสถานที่ทางการค้าและสุนัขสายพันธุ์ไม่อันตราย²⁸ และมาตรา 46 (2) กำหนดความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขในความเสียหายต่อการบาดเจ็บของบุคคลอื่นหรือความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่นอันเกิดจากสุนัขของตน²⁹

นอกจากนี้ ตามมาตรา 7 กำหนดต้องมีการลงทะเบียนสุนัข หากสุนัขนั้นเป็นสุนัขสายพันธุ์อันตราย หากฝ่าฝืนเจ้าของสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขต้องระวางโทษปรับ 10,000 ดอลลาร์สำหรับสุนัขอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สุนัขสายพันธุ์อันตรายต้องระวางโทษปรับ 5,000 ดอลลาร์³⁰

---

²⁸ Dog Act 1976 Article 3 (1) “(1) commercial security dog means a dog that is kept primarily for the purpose of guarding or protecting premises that are not dwellings and that are not the premises of the dog’s owner, whether or not accompanied by a dog handler;

dangerous dog means a dog that is —

- (a) a dangerous dog (declared); or
- (b) a dangerous dog (restricted breed); or
- (c) a commercial security dog;

dangerous dog (declared) means an individual dog that under section 33E (1) is declared to be a dangerous dog (declared);

dangerous dog (restricted breed) means a dog that —

- (a) is of a breed prescribed by the regulations to be a restricted breed; or
- (b) is a mix of 2 or more breeds, one being a breed prescribed by the regulations to be a restricted breed.”

²⁹ Dog Act 1976 Article 46 (2) “(2) The owner of any dog, or a person deemed under subsection (5) to be the owner of a dog, shall be liable, subject to any contributory negligence, in damages for —

- (a) injury to any person or animal inflicted; or
- (b) damage to the property of a person caused, in the course of an attack by that dog.”

³⁰ Dog Act 1976 Article 7 (1) “Dogs to be registered

(1) Subject to subsections (1a) and (3), if a dog is not registered under this Act or the law of another State or a Territory each of the following persons commits an offence —

- (a) the owner of the dog;
- (b) if the dog is ordinarily kept or permitted to live in or at premises in Western Australia, the occupier of the premises.

Penalty:

- (a) for an offence relating to a dangerous dog, a fine of \$10 000;

แต่ในมาตรา 7 ไม่ใช้บังคับกับสุนัขบางประเภท เช่น สุนัขที่มีอายุต่ำกว่า 3 เดือน สุนัขที่อยู่ภายใต้มาตรา 17 สุนัขที่อยู่ในการดูแลของสมาคมที่กำหนดหรืออยู่ในความดูแลของแพทย์ เป็นต้น³¹

ส่วนในการลงทะเบียนสุนัข ให้กระทำโดยเจ้าของสุนัขหรือผู้รับมอบอำนาจที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป³² โดยลงทะเบียนต่อหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐ³³ ซึ่งกำหนดรายละเอียดไว้

(b) for an offence relating to a dog other than a dangerous dog, a fine of \$5 000.”

³¹Dog Act 1976 Article 7 (3) “ (3) The provisions of this section do not apply to —

(a) a dog under the age of 3 months; or

(aa) a dog kept during any period allowed for the making of an application under section 17 or until an application under that section is determined, discontinued, or dismissed for want of prosecution, or during any period when an order is suspended under section 17(3a); or

(b) a dog held in the custody of —

(i) the Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (Inc.) of Western Australia;

or

(ii) the Dogs Refuge Home (W.A.) Inc.; or

(iii) any other prescribed body, in a place maintained for the purpose of finding dogs suitable homes; or

(c) a dog held in the custody of —

(i) a registered veterinary surgeon, or a person acting on his behalf, in the course of his professional practice; or

(ii) a police officer in the performance of the officer’s functions; or

(iii) any other person in the performance of a function under this Act or any other written law.

or

(d) a greyhound that is registered under the *Racing and Wagering Western Australia Act 2003* section 41 while the registration is in effect.”

³² Dog Act 1976 Article 16AA (1) – (2) “ (1) The registered owner of a dog may, in writing given to the local government with which the dog is registered, appoint a person who has reached 18 years of age to act as the owner’s delegate.

(2) A local government may deal with the owner’s delegate instead of the owner in the circumstances specified in this Act.”

³³ Dog Act 1976 Article 16 (1) “ (1) A dog may be registered by the local government of the district in which —

(a) the dog is ordinarily kept; or

(b) the dog is deemed to be ordinarily kept pursuant to section 9 or section 10 (2).

ในมาตรา 16 (1BA)³⁴ เช่น ชื่อ ที่อยู่ และรายละเอียดการติดต่อของเจ้าของสุนัข หากสุนัขมีไมโครชิป ต้องระบุชื่อของบริษัทที่มีฐานข้อมูลของสุนัขและหมายเลขของไมโครชิป เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยงานท้องถิ่นอาจขอข้อมูลที่จำเป็นอื่น ๆ หากสุนัขอยู่ในความดูแลของบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ให้ลงทะเบียนในนามของผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นที่มีอายุมากกว่า 18 ปี³⁵

นอกจากนี้ พบว่ามีการระบุป้ายการลงทะเบียนสำหรับติดตัวสุนัขซึ่งต้องทำจากวัสดุที่ทนทาน มีสีและรายการตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยเฉพาะ³⁶ และหากมีการเปลี่ยนแปลง

if the owner of the dog or some person on his behalf delivers an application in the prescribed form, signed by or on behalf of the owner and accompanied by the prescribed fee, if any, to the office of the local government or some other place within the district appointed by the local government for the purpose.”

³⁴ Dog Act 1976 Article 16 (1BA) “(1BA) The form of application prescribed for the purposes of subsection (1) shall require the applicant to provide —

- (a) the name, residential address and contact details of the owner of the dog; and
- (b) the address of the premises where the dog will ordinarily be kept; and
- (c) a statement that the dog will be effectively confined in or at those premises; and
- (d) if the dog is microchipped —
  - (i) the name of the microchip database company for the dog; and
  - (ii) the microchip’s unique identification number for the dog; and
- (e) a statement as to whether the dog is kept, or is to be kept, as a commercial security dog; and
- (f) a statement as to whether the owner is subject to an order under section 46A (2).”

³⁵ Dog Act 1976 Article 16 (1b) “(1b) Where a dog is ordinarily kept by a person under the age of 18 years, application for registration of that dog shall be made by his parent or guardian or some other person who is over the age of 18 years and any registration shall be in the name of the applicant.”

³⁶ Dog Act 1976 Article 18 “ (1) A registration tag shall —

- (a) be of a durable material; and
- (b) be of a colour specified by the Minister under subsection (2); and
- (c) contain such particulars as are prescribed.

(2) The Minister shall by order published in the Gazette in respect of a registration period, or an extended registration period referred to in section 15 (2) (a), or a lifetime registration referred to in section 15(2)(b), specify the colour of registration tags for that registration period or extended registration period.

(3) The Minister may, in like manner, amend or replace an order under subsection (2).”

ความเป็นเจ้าของสุนัขต้องแจ้งหน่วยงานท้องถิ่นภายใน 28 วันนับแต่มีการเปลี่ยนเจ้าของรายใหม่ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับ 5,000 บาท³⁷

สำหรับการจัดเก็บค่าธรรมเนียม หน่วยงานส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดค่าธรรมเนียม ตามมาตรา 15 (1)³⁸ และกฎหมายนี้ยกเว้นค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนแก่สุนัขบางประเภท เช่น สุนัขที่ฝึกสำหรับการช่วยเหลือ³⁹ ตามมาตรา 15 (4) โดยสุนัขที่ฝึกสำหรับการช่วยเหลือ เช่น สุนัขที่ได้รับการฝึกฝนหรือกำลังฝึกฝนโดยตัวแทนขององค์กรที่กำหนด สุนัขที่ได้รับการฝึกฝน หรือกำลังได้รับการฝึกฝนโดยบุคคลที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่กำหนด สุนัขที่สามารถใช้งานหรือจัดการช่วยเหลือความพิการของบุคคลหรือตามเงื่อนไขทางการแพทย์ เป็นต้น⁴⁰

สำหรับความรับผิดชอบตามมาตรา 33D (1) หากสุนัขทำร้ายบุคคลหรือสัตว์อื่น บุคคลทุกคนที่รับผิดชอบควบคุมสุนัข มีความผิดต้องรับโทษปรับ หากเป็นสุนัขสายพันธุ์อันตราย

---

³⁷ Dog Act 1976 Article 16 A (1) “(1) Where the ownership of a dog, other than a dangerous dog, is transferred to another person, the registered owner shall within 28 days thereafter cause the local government in whose register his name appears to be notified in the prescribed manner and form of the name and residential address of the new owner. Penalty: a fine of \$5 000”

³⁸ Dog Act 1976 Article 15 (1)“ (1) Subject to the provisions of this section, the registration fee payable in relation to a dog shall be such amount as is prescribed by regulation.”

³⁹ Dog Act 1976 Article 15 (4) “(4) No registration fee shall be payable in relation to an assistance dog as defined in section 8 (1), or any dog that is kept for the purposes of the Crown.”

⁴⁰ Dog Act 1976 Article 8 (1) “(1) In this section —

assistance dog means a dog —

(a) that is trained or is being trained by a representative of an organisation that is prescribed for the purposes of this definition; or

(b) that is trained or is being trained by an individual having the qualifications and experience prescribed for the purposes of this definition; or

(c) that is assessed by a person mentioned in paragraph (a) or (b) as being competent to be an assistance dog; or

(d) that is being assessed by a person mentioned in paragraph (a) or (b) to decide whether the dog is competent to be an assistance dog; or

(e) that has been approved, for the purposes of a law of another State or a Territory, as a dog whose use can alleviate or manage an effect of a person’s disability or medical condition; or

(f) that is approved by the CEO for the purposes of this definition.”

ต้องระวางโทษปรับขั้นต่ำ 1,000 ดอลลาร์แต่ไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์ หากไม่ใช่สุนัขสายพันธุ์อันตราย ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์⁴¹

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Dog Act 1976 เป็นกฎหมายเกี่ยวข้องกับสุนัขโดยมีการแบ่งประเภทของสุนัข ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์ไม่อันตรายและสุนัขสายพันธุ์อันตรายออกจากกัน มีการกำหนดให้มีการลงทะเบียนสุนัข การจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข การยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมและความรับผิดชอบในกรณีสุนัขก่อความเสียหายดังกล่าวด้วย

3.1.2.2 Dog Regulations 2013

Dog Regulations 2013⁴² ของรัฐ Western Australia กำหนดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัขไว้ โดยกำหนดประเภทสุนัขไว้ 2 ประเภท ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์อันตราย เช่น สายพันธุ์พิทบูลเทอร์เรีย (Pit Bull Terrier) และสายพันธุ์อเมริกันพิทบูลเทอร์เรีย (American Pit Bull Terrier)⁴³ เป็นต้น สำหรับสุนัขสายพันธุ์ไม่อันตรายต้องมีการลงทะเบียนตามมาตรา 16 โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ชื่อของเจ้าของสุนัข ที่อยู่อาศัยของเจ้าของสุนัข ที่อยู่ไปรษณีย์

---

⁴¹ Dog Act 1976 Article 33D (1) “ (1) If a dog attacks or chases any person or animal and physical injury is caused to the person or animal that is attacked or chased, every person liable for the control of the dog commits an offence. Penalty:

(a) for an offence relating to a dangerous dog, a fine of \$20,000, but the minimum penalty is a fine of \$1,000;

(b) for an offence relating to a dog other than a dangerous dog, a fine of \$10,000.”

⁴² Government of Western Australia Department of Justice Parliamentary Counsel’s Office. *Dog Regulations 2013*. (Online). Available: https://www.legislation.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/main_mrtitle_13105_homepage.html. [2019, May 22].

⁴³ Dog Regulations 2013 Article 4 “Dangerous dog (restricted breed) breeds These breeds are prescribed as restricted breeds for the definition of dangerous dog (restricted breed) in section 3(1) —

(a) dogo Argentino;

(b) fila Brasileiro;

(c) Japanese tosa;

(d) American pit bull terrier;

(e) pit bull terrier;

(f) perro de presa Canario or presa Canario;

(g) any other breed of dog the importation of which is prohibited absolutely by the Customs (Prohibited Imports) Regulations 1956 (Commonwealth).”

ของเจ้าของสุนัข (หากแตกต่างจากที่อยู่อาศัย) วันเดือนปีเกิดของเจ้าของสุนัข หมายเลขโทรศัพท์บ้าน หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าของสุนัข ชื่อสุนัข ที่อยู่อาศัยของสุนัขตามปกติ หมายเลขลงทะเบียนของสุนัข สถานะการทำหมันของสุนัข หากสุนัขมีไมโครชิปให้ระบุหมายเลขไมโครชิป พร้อมทั้งระบุรายละเอียดที่จำเป็นอื่น ๆ เกี่ยวกับสุนัข เช่น วันเดือนปีเกิด อายุ สี เพศหรือสายพันธุ์ (ถ้ามี) เป็นต้น⁴⁴

สำหรับค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนของสุนัขตามกฎหมายนี้ถูกกำหนดไว้ในตารางโดยมีรายละเอียด ดังนี้⁴⁵

⁴⁴ Dog Regulations 2013 Article 16 “Information to be recorded in register of dogs For section 14(3), this information is to be recorded —

- (a) the dog owner’s full name;
- (b) the dog owner’s residential address;
- (c) the dog owner’s postal address (if different from the residential address);
- (d) the dog owner’s date of birth;
- (e) the dog owner’s contact telephone numbers — home, work and mobile;
- (f) the dog owner’s email address;
- (g) details of the owner’s delegate, if any;
- (h) the address at which the dog is normally kept;
- (i) the dog’s name;
- (j) the dog’s registration number;
- (k) the dog’s sterilisation status;
- (l) if the dog is microchipped, the dog’s microchip number;
- (m) the date of birth or age, breed (if known), colour and gender of the dog;
- (n) if the dog is a dangerous dog (declared), dangerous dog (restricted breed) or a commercial security dog:
- (o) if the dog is an assistance dog or a dog that is used in the droving or tending or stock.”

⁴⁵ Table description of fee

1.	(a) Registration of unsterilised dog other than a dangerous dog for one year (unless owned by pensioner)	50.00
	(b) Registration of a dangerous dog for one year	50.00
2.	(a) Registration of unsterilised dog owned by pensioner for one year	25.00
	(b) Registration of sterilised dog for one year —	
	(i) for dog owned by pensioner	10.00

1) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ไม่ได้ทำหมัน ระยะเวลา 1 ปี หากเจ้าของไม่ได้เป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 50 ดอลลาร์ แต่หากเป็นสุนัขสายพันธุ์อันตราย อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 50 ดอลลาร์

2) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ทำหมันแล้ว ระยะเวลา 1 ปี หากเจ้าของเป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 10 ดอลลาร์ แต่หากเจ้าของไม่ได้เป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 20 ดอลลาร์

3) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ทำหมันแล้ว ระยะเวลา 3 ปี หากเจ้าของเป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 21.25 ดอลลาร์ แต่หากเจ้าของไม่ได้เป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 42.50 ดอลลาร์

4) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ไม่ได้ทำหมัน ระยะเวลา 3 ปี หากเจ้าของเป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 60 ดอลลาร์ แต่หากเจ้าของไม่ได้เป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 120 ดอลลาร์

5) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ทำหมันแล้ว ระยะเวลาตลอดชีวิตของสุนัข หากเจ้าของเป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 50 ดอลลาร์ แต่หากเจ้าของไม่ได้เป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 100 ดอลลาร์

(ii) otherwise	20.00
(c) Registration of sterilised dog for 3 years —	
(i) for dog owned by pensioner	21.25
(ii) otherwise	42.50
(d) Registration of unsterilised dog for 3 years —	
(i) for dog owned by pensioner	60.00
(ii) otherwise	120.00
(e) Registration of sterilised dog for its lifetime —	
(i) for dog owned by pensioner	50.00
(ii) otherwise	100.00
(f) Registration of unsterilised dog for its lifetime —	
(i) for dog owned by pensioner	125.00
(ii) otherwise	250.00
(g) Registration of dog kept in an approved kennel establishment licensed under s. 27	200.00 per establishment

6) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ไม่ได้ทำหมัน ระยะเวลาตลอดชีวิตของสุนัข หากเจ้าของเป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 125 ดอลลาร์ แต่หากเจ้าของไม่ได้เป็นผู้รับบำนาญ อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 250 ดอลลาร์

7) การลงทะเบียนสำหรับสุนัขที่ถูกดูแลในสถานประกอบการซึ่งได้รับอนุมัติ ตามมาตรา 27 อัตราค่าธรรมเนียมสถานประกอบการละ 200 ดอลลาร์

สำหรับการคืนค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนกำหนดไว้ในมาตรา 19 เช่น กรณีที่สุนัขที่ไม่ได้ทำหมันได้ลงทะเบียนระยะเวลา 1 ปีและภายในระยะเวลาดังกล่าวสุนัข ได้ทำหมันแล้ว เจ้าของสุนัขสามารถขอเงินคืนได้เท่ากับจำนวนส่วนต่างระหว่างค่าลงทะเบียนที่จ่าย สำหรับปีนั้นกับค่าลงทะเบียนซึ่งจะต้องชำระสำหรับประเภทสุนัขที่ทำหมันแล้ว เป็นต้น⁴⁶ นอกจากนี้ หากสุนัขมีการทำหมันแล้วให้ทำสัญลักษณ์วงกลมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง

---

⁴⁶ Dog Regulations 2013 Article 19 (1) - (5) "Refund of portion of registration fees for subsequently sterilised dogs

(1) If an unsterilised dog is registered for a period of one year and is sterilised within that period, the owner is entitled to a refund for that registration period of an amount equal to the difference between the registration fee paid for that year and the registration fee which would have been payable for a sterilised dog.

(2) If an unsterilised dog is registered for a period of 3 years and is sterilised in the first year of that period, the owner is entitled to a refund for that registration period of an amount equal to the difference between the registration fee paid for those 3 years and the 3 year registration fee that would have been payable for a sterilised dog.

(3) If an unsterilised dog is registered for a period of 3 years and is sterilised in the second year of that period, the owner is entitled to a refund for that registration period of an amount equal to the difference between two-thirds of the registration fee paid for those 3 years and two-thirds of the 3 year registration fee that would have been payable for a sterilised dog.

(4) If an unsterilised dog is registered for a period of 3 years and is sterilised in the third year of that period, the owner is entitled to a refund for that registration period of an amount equal to the difference between one-third of the registration fee paid for those 3 years and one-third of the 3 year registration fee that would have been payable for a sterilised dog.

(5) If an unsterilised dog is registered for its lifetime and is sterilised in the 3 year period immediately after that registration, the owner is entitled to a refund of an amount equal to the fee that would have been payable for registering the dog for a period of 3 years if it were sterilized."

ไม่น้อยกว่า 8 มิลลิเมตร⁴⁷ และกำหนดห้ามไม่ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งจำหน่าย จัดหาหรือฝังอุปกรณ์ประจำตัวสุนัขที่ไม่ใช่ไมโครชิป หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับ 5.000 ดอลลาร์⁴⁸

3.1.2.2 กรณีอื่น ๆ

ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษของเครือรัฐออสเตรเลียต่างกับค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษในสหราชอาณาจักรจากคดี *Uren v. John Fairfax & Sons Pty. Ltd* [1966] ซึ่งศาลได้วางหลักว่าค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษที่ใช้บังคับในประเทศเครือรัฐออสเตรเลียปฏิบัติที่จะจำกัดการใช้ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษตามคดี *Rookes v. Barnard* [1964] ของสหราชอาณาจักร และนำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาใช้กับคดีที่จำเลยละเมิด โดยมีเจตนาร้ายและได้แสดงออกซึ่งความดูหมิ่นเกลียดชังโดยไม่คำนึงสิทธิของผู้อื่น⁴⁹ และคดี *Midalco Pty. Ltd v. Rabenatt V.R.* 461 (1989) ซึ่งลูกจ้างตาบอดเพราะเชื้อโรคจากฝุ่นใยหิน โดยนายจ้างควรจะรู้ว่าจะทำให้ลูกจ้างมีความเสี่ยงเกิดอันตรายแต่กลับไม่สนใจ คดีนี้ศาลเครือรัฐออสเตรเลียตัดสินให้ค่าสินไหมทดแทน

⁴⁷ Dog Regulations 2013 Article 20 (4) “(4) For subregulation (3), a sterilisation tattoo must consist of a broken circle having a diameter of not less than 8 mm, with a bisecting broken line not less than 15 mm in length.”

Dog Regulations 2013 Article 6 “Microchip identification devices (1) An identification device of a type that complies with both of the following Australian Standards is prescribed for the definition of microchip in section 3 (1) of the Act —

(a) AS 5018 — 2001 Electronic Animal Identification — National coding scheme, as amended from time to time;

(b) AS 5019 — 2001 Electronic Animal Identification — Radiofrequency methods, as amended from time to time.”

(2) A person must not sell, supply or provide for implanting in a dog an identification device that is not a microchip.

Penalty: a fine of \$5 000.

(3) A person must not implant in a dog an identification device that is not a microchip.

Penalty for an offence under this subregulation: a fine of \$5 000.”

⁴⁹ คดี *Uren v. John Fairfax & Sons Pty. Ltd.* 117 C.L.R. 118 (1966). อ้างถึงในปริญญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 82.

เชิงลงโทษในฐานะที่เป็นคดีประมาทเลินเล่อและจำเลยกระทำละเมิด โดยมีเจตนาร้ายและไม่ใส่ใจสิทธิของโจทก์⁵⁰

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า คำสินไหมทดแทนเชิงลงโทษของเครือรัฐออสเตรเลีย ถูกนำมาใช้กับคดีซึ่งผู้กระทำละเมิดมีเจตนาร้ายและไม่ใส่ใจต่อสิทธิของผู้อื่น เพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำความผิดและป้องกันการกระทำผิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้มาตรการทางแพ่งซึ่งสามารถนำมาเป็นมาตรการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขและบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขได้

3.1.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์

3.1.3.1 Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules

Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules⁵¹ ซึ่งถูกแก้ไขล่าสุดในปีค.ศ. 2017 โดยมีเนื้อหา ดังนี้ ในมาตรา 2 กำหนดให้ผู้ดูแลสุนัขมีความหมายรวมถึงผู้ดูแลสุนัขทางการค้าหรือบุคคลที่เป็นผู้จัดหาให้บุคคลอื่นดูแลสุนัขด้วยและใบอนุญาตมีความหมายว่าใบอนุญาตซึ่งออกโดย The Director-General ตามมาตรา 4 (2) (a) และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขมีความหมายว่าเป็นค่าธรรมเนียมตามมาตรา 5⁵²

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขไว้ในมาตรา 3 (1) - (5) แบ่งได้เป็นการเลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ปกติซึ่งเจ้าของหรือผู้ดูแลสุนัขต้องมีใบอนุญาตในการเลี้ยงสุนัขเว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจาก The Director-General ซึ่งมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติม

⁵⁰ คดี Midalco Pty. Ltd v. Rabenatt V.R. 461 (1989). อ้างถึงในปริญญาวิน ชมเสวก. (2550). *คำเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 83-84.

⁵¹ Singapore Statutes Online. *Animals and Birds (Dog Licensing and Control) Rules*. (Online). Available: <https://sso.agc.gov.sg/SL/ABA1965-R1?DocDate=20170131&ValidDate=20180201>. [2019, March 1].

⁵² Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 2 “In these Rules, unless the context otherwise requires —

“keep”, in relation to a dog, includes keeping the dog for the purposes of sale, or arranging adoption or fostering.

“licence” means a licence issued by the Director-General under rule 4 (2) (a).

“licence fee” means the fee referred to in rule 5.

“owner” has the same meaning as in section 41 of the Act”

ของใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม และห้ามบุคคลใดเลี้ยงสุนัขเกิน 3 ตัวต่อหนึ่งสถานที่ โดยไม่ได้รับการอนุญาต เว้นแต่ฟาร์มสุนัขหรือร้านขายสัตว์เลี้ยง⁵³

ใบอนุญาตสำหรับสุนัขตามมาตรา 8 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) หากเป็นเจ้าของหรือผู้ดูแลสุนัขสายพันธุ์ใด ๆ ตามตาราง 1 สุนัขต้องถูกฝังไมโครชิป หากสุนัขมีอายุเกิน 6 เดือนต้องผ่านการทำหมันแล้วและใบอนุญาตสำหรับสุนัขต้องมีการทำประกันภัยซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก The Director-General ในวงเงินไม่น้อยกว่า 100,000 ดอลลาร์ เพื่อให้ครอบคลุมความเสียหายที่เกิดจากสุนัขต่อบุคคล สัตว์หรือทรัพย์สิน นอกจากนี้ ต้องมีผู้ค้ำประกันในวงเงิน 5,000 ดอลลาร์ และเงินประกันดังกล่าวอาจถูกริบได้ ถ้าหากสุนัขหายหรือสุนัขอยู่ในที่สาธารณะและไม่ใส่ตระกร้อครอบปากที่พอดีกับปากสุนัข เพื่อป้องกันอันตรายต่อบุคคลอื่น อนึ่ง ใบอนุญาตสำหรับสุนัขที่ออกภายหลังจากวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 2010 สุนัขต้องได้รับการฝึกภายในระยะเวลาตามที่ The Director-General กำหนด⁵⁴

⁵³ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 3 (1)-(5) “(1) No person shall own or keep a dog unless that person has taken out a licence in respect of the dog.

(1A) The Director-General may exempt any person or class of persons from paragraph (1) for such duration, and

(2) No person shall keep more than 3 dogs in any premises (not being a dog farm or a pet shop) without the prior permission of the Director-General.

(3) The Director-General may grant permission under paragraph (2) for the keeping of more than 3 dogs in any premises (not being a dog farm or a pet shop), subject to —

(a) the imposition of additional conditions of the licence; and

(b) the payment of the appropriate licence fee.

(4) No person shall keep more than one dog of any breed specified in the Second Schedule in any premises without the prior permission of the Director-General.

(5) The Director-General may grant permission under paragraph (4) for the keeping of more than one dog of any breed specified in the Second Schedule in any premises, subject to —

(a) the imposition of additional conditions of the licence; and

(b) the payment of the appropriate licence fee.”

⁵⁴ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 8 (1) “(1) Where a licensee owns or keeps any of the breeds of dogs specified in Part I of the Second Schedule, he shall comply with the following requirements:

(a) the dog shall be implanted with a microchip;

(b) the dog, if over 6 months of age, shall be sterilised;

2) หากเป็นเจ้าของหรือผู้ดูแลสุนัขสายพันธุ์ใด ๆ ตามตาราง 2 สุนัขต้องถูกฝังไมโครชิป และใบอนุญาตสำหรับสุนัขต้องมีการทำประกันภัยซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก The Director-General ในวงเงินไม่น้อยกว่า 100,000 ดอลลาร์ เพื่อให้ครอบคลุมความเสียหายที่เกิดจากสุนัขต่อบุคคล สัตว์หรือทรัพย์สิน นอกจากนี้ ต้องมีผู้ค้ำประกันในวงเงิน 2,000 ดอลลาร์ และเงินประกันดังกล่าวอาจถูกริบได้ถ้าหากสุนัขหายหรือสุนัขอยู่ในที่สาธารณะและไม่ใส่ตระกร้อครอบปากที่พอดีกับปากสุนัขเพื่อป้องกันอันตรายต่อบุคคลอื่น อนึ่ง ใบอนุญาตสำหรับสุนัขที่ออกภายหลังจากวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ. 2010 สุนัขต้องได้รับการฝึกภายในระยะเวลาตามที่ The Director-General กำหนด⁵⁵

(c) the licensee shall have in force a policy of insurance approved by the Director-General for an amount of not less than \$100,000 to cover any injury to persons or animals or damage to property that might be caused by the dog;

(d) the licensee shall furnish to the Director-General security in the form of a banker's guarantee for \$5,000, which shall be forfeited if—

(i) the licensee allows the dog to be in a public place otherwise than on a leash and securely fitted with a muzzle sufficient to prevent it from biting a person; or

(ii) the dog is reported lost; and

(e) the licensee whose licence was obtained on or after 15th November 2010 shall subject his dog to undergo obedience training in a manner and within such period that may be determined by the Director-General”

⁵⁵ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 8 (2) “ (2) Where a licensee owns or keeps any of the breeds of dogs specified in Part II of the Second Schedule, he shall comply with the following requirements:

(a) the dog shall be implanted with a microchip;

(b) the licensee shall have in force a policy of insurance approved by the Director-General for an amount of not less than \$100,000 to cover any injury to persons or animals or damage to property that might be caused by the dog;

(c) the licensee shall furnish to the Director-General security in the form of a banker's guarantee for \$2,000, which shall be forfeited if—

(i) the licensee allows the dog to be in a public place otherwise than on a leash and securely fitted with a muzzle sufficient to prevent it from biting a person; or

(ii) the dog is reported lost; and

ในส่วนของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขบัญญัติไว้ในมาตรา 5 ตามตารางที่ 1 ส่วนที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขอายุต่ำกว่า 5 ปี อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 15 ดอลลาร์ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขที่ทำหมันแล้ว อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 15 ดอลลาร์ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขที่ไม่ทำหมัน อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 90 ดอลลาร์และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขตั้งแต่ตัวที่ 4 เป็นต้นไป อัตราค่าธรรมเนียมตัวละ 180 ดอลลาร์⁵⁶ และกฎหมายนี้กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัขซึ่งเจ้าของสุนัขประกอบกิจการร้านขายสุนัขหรือฟาร์มสุนัขไว้ในตารางที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3⁵⁷

(d) the licensee whose licence was obtained on or after 15th November 2010 shall subject his dog to undergo obedience training in a manner and within such period that may be determined by the Director-General.”

⁵⁶ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules first schedule part I

“FIRST SCHEDULE

PART I

ANNUAL LICENCE FEE FOR DOGS OTHER THAN DOGS MENTIONED IN PARTS II AND III

1. For a dog below 5 months of age	\$15 per annum
2. For a sterilised dog	\$15 per annum
3. For a non-sterilised dog	\$90 per annum
4. For a fourth or subsequent dog	\$180 per annum”

⁵⁷ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 5 “(1) The licence fee payable for the issue or the renewal of a licence (other than a licence mentioned in paragraph (2) (a) or (b) is specified in Part I of the First Schedule.

(2) The licence fee payable for the issue or the renewal of —

(a) a licence to keep dogs for breeding in a dog farm is specified in Part II of the First Schedule; and

(b) a licence to keep dogs for sale in a dog farm or a pet shop is specified in Part III of the First Schedule.

(3) The appropriate licence fee to be paid under rule 4 (1) (a) must be for the whole validity period of the licence required to be issued or renewed.

(4) The Director-General may, as the Director-General thinks fit, waive or refund, wholly or in part, any licence fee paid or payable under these Rules.”

Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules first schedule part II

นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวยังได้กำหนดเกี่ยวกับหน้าที่ของเจ้าของสุนัข เช่น หากสุนัขอยู่ในที่อยู่ต่างไปจากที่ระบุในใบอนุญาต ผู้ถือใบอนุญาตต้องยื่นเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรภายในเวลาที่ระบุในใบอนุญาต ต่อ Director General ในการอนุมัติการเปลี่ยนที่อยู่⁵⁸ หากเจ้าของสุนัขไม่จัดให้มีตะกร้อครอบปากสุนัขอาจถูกยึดสุนัขได้ตามมาตรา 9 (1) c⁵⁹ เป็นต้น

“PART II

ANNUAL LICENCE FEE FOR DOGS KEPT FOR BREEDING IN DOG FARMS

1. More than 300 dogs kept for breeding in the dog farm	\$3,500 per annum
2. More than 200 dogs but not more than 300 dogs kept for breeding in the dog farm	\$1,700 per annum
3. More than 100 dogs but not more than 200 dogs kept for breeding in the dog farm	\$1,100 per annum
4. 100 or fewer dogs kept for breeding in the dog farm	\$650 per annum”

Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules first schedule part III

“PART III

ANNUAL LICENCE FEE FOR DOGS KEPT FOR SALE IN DOG FARMS OR PET SHOPS

1. More than 100 dogs but not more than 200 dogs kept for sale in the dog farm or the pet shop \$1,000 per annum
2. More than 50 dogs but not more than 100 dogs kept for sale in the dog farm or the pet shop \$500 per annum
3. More than 20 dogs but not more than 50 dogs kept for sale in the dog farm or the pet shop \$250 per annum
4. More than 10 dogs but not more than 20 dogs kept for sale in the dog farm or the pet shop \$100 per annum
5. 10 or fewer dogs kept for sale in the dog farm or the pet shop \$50 per annum.”

⁵⁸ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 7 (2) “(2) Where a dog is to be kept at an address other than the address stated in the licence, the licensee shall apply, in writing and within the time specified in the licence, to the Director-General for approval of the change of address at which the dog is to be kept.”

Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 7 (4) “(4) Every licensee shall inform the Director-General in writing of any change in his address as stated in his licence within 28 days of such change.”

⁵⁹ Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules Article 9 (1) (c) “(1) A dog (whether or not licensed) may be seized, impounded, destroyed or otherwise dealt with in such a manner as the Director-General thinks fit if it is found —

(c) in a public place without being securely fitted with a muzzle sufficient to prevent the dog from biting a person, where it is of any of the breeds specified in the Second Schedule or where the Director-General has required the dog to be fitted with a muzzle as a condition of licence.”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Animals and Birds Act (Dog Licensing And Control) Rules เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดของเจ้าของสุนัขในการดูแลสุนัข การลงทะเบียนสุนัข ในรูปแบบใบอนุญาตสำหรับการเลี้ยงสุนัขและการทำประกันภัยเพื่อคุ้มครองค่าเสียหาย อันเกิดจากการเลี้ยงสุนัข

3.1.3.2 Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act

ตาม Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act⁶⁰ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสุนัข ดังนี้

1) ความรับผิดชอบอาญาในกรณีสุนัขอยู่ในที่สาธารณะตามมาตรา 8 กำหนดว่า หากได้รับการพิสูจน์ต่อศาลว่าสุนัขวิ่งไล่บุคคลอื่น ยานพาหนะหรือจักรยานไปตามทางสาธารณะ เจ้าของสุนัขมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์⁶¹

2) ความรับผิดชอบอาญาในกรณีไม่ใช่ตระกร้อครอบปากให้สุนัขที่ดุร้ายตามมาตรา 9 กำหนดว่า บุคคลใดที่ประมาทไม่ครอบตะกร้อที่ปากของสุนัขดุร้าย บุคคลนั้นมีความผิดตามกฎหมายต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์และหากสุนัขกัดหรือพยายามกัดบุคคลอื่น สุนัขตัวนั้นอาจถูกนำไปฆ่าตามคำสั่งศาล⁶²

3) ความรับผิดชอบอาญาในกรณีความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขตามมาตรา 10 แบ่งได้หลายกรณี ได้แก่

3.1) กรณีสุนัขทำร้ายผู้อื่นตามมาตรา 10 (1) และ (2) กำหนดว่า เจ้าของสุนัขที่ทำร้ายผู้อื่น เจ้าของสุนัขมีความผิดตามกฎหมายและต้องระวางโทษปรับไม่เกินกว่า 5,000 ดอลลาร์ นอกจากนี้ปรับดังกล่าวแล้วเจ้าของสุนัขต้องจ่ายค่าชดเชยไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์

⁶⁰ Singapore Statutes Online. *Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act* . (Online) . Available: <https://sso.agc.gov.sg/Act/MOPONA1906>. [2019, March 1].

⁶¹ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 8 “If it is proved to the satisfaction of a Magistrate’s Court that any dog is in the habit of running at persons or at vehicles or bicycles passing along a public road, the owner of the dog shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$1,000.”

⁶² Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 9 “Any person who negligently suffers to be at large any ferocious dog without a muzzle shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$5,000, and if the dog has bitten, or attempted to bit any person, the dog may be killed by order of a Magistrate’s Court.”

ให้แก่บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บนั้น⁶³ และตามมาตรา 10 (4) กำหนดว่า ในการพิสูจน์ความเสียหายตามมาตรา 10 (1) ไม่ต้องพิสูจน์ว่าสุนัขตัวนั้นมีลักษณะดุร้ายหรือเจ้าของทราบถึงนิสัยของสุนัขหรือการบาดเจ็บเกิดจากความละเลยของเจ้าของสุนัข โดยศาลเป็นผู้กำหนดค่าเสียหายในรูปแบบของค่าปรับ⁶⁴

3.2) ความรับผิดชอบของเจ้าของบ้าน หรือผู้ครอบครองสถานที่ซึ่งสุนัขก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา 10 (5)⁶⁵ กำหนดว่า เจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่ซึ่งสุนัขอยู่อาศัยหรือได้รับการดูแลรักษาในขณะที่ทำร้ายบุคคลอื่นตามมาตรา 10 (1) ให้ถือว่าเจ้าของบ้านหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่เป็นเจ้าของสุนัข เว้นแต่ พิสูจน์ได้ว่าไม่ได้เป็นเจ้าของสุนัขที่ก่อให้เกิดความเสียหาย อย่างไรก็ตาม ไม่ต้องมีการจ่ายค่าชดเชยตามมาตรา 10 (7) หรือไม่มีความรับผิดชอบตามมาตรา 10 (8) หากการบาดเจ็บของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกิดจากบุคคลนั้นเข้าไปในบ้านหรือสถานที่ใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายจากเจ้าของบ้านหรือเจ้าของสถานที่นั้นหรือบุคคลนั้นเข้าไปโดยไม่มีสิทธิและเจ้าของสุนัขไม่ต้องรับผิดชอบต่อการบาดเจ็บของบุคคลใด ๆ ที่กระทำผิดกฎหมายตามมาตรา 10 (9)⁶⁶

⁶³ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 10 (1)-(2) “(1) Any owner of a dog which causes injury to any person shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding S5,000.

(2) In addition to any fine imposed under subsection (1), compensation not exceeding S2,000 shall be payable to the person injured in respect of any such injury.”

⁶⁴ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 10 (4) “(4) In any prosecution relating to any dog under subsection (1), it shall not be necessary to show a previous vicious propensity in the dog or the owner’s knowledge of such previous propensity or that the injury was attributable to neglect on the part of the owner.”

⁶⁵ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 10 (5) “(5) The occupier of any house or premises where any dog was kept or permitted to live or remain at the time of causing any such injury as is referred to in subsection (1) shall be deemed to be the owner of the dog and shall be liable as such unless the occupier can prove that —

(a) he was not the owner of the dog at the time the injury complained of was committed; and

(b) the dog was kept or permitted to live or remain in the house or premises without his sanction or knowledge.”

⁶⁶ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 10 (7)-(9)“ (7) No compensation shall be payable to any person under this section in respect of injury sustained in any house or premises except upon

4) ความรับผิดอาญาในกรณีบุคคลใดบุคคลหนึ่งกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้สุนัข ก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา 11 (1) (g) ซึ่งกำหนดให้บุคคลใดกระทำการทรมานสุนัข หรือสัตว์อื่น ๆ หรือกระทำการกระตุ้นให้สุนัขหรือสัตว์อื่น ๆ เข้าทำร้าย สร้างความวิตก หรือทำให้บุคคลอื่นหรือสัตว์อื่นเกิดความกลัว บุคคลนั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์⁶⁷

5) ความรับผิดอาญาในกรณีอื่น ๆ หากเจ้าของสัตว์หรือผู้ดูแลสัตว์ไม่กำจัดซากสัตว์ ให้เหมาะสมก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญตามมาตรา 11 (1) (d) ถ้านำซากสัตว์วางบนหรือใกล้ กับถนนสาธารณะตามมาตรา 11 (1) (e)⁶⁸

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดอาญาของเจ้าของสุนัขในกรณีสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความรับผิดอาญาหากเจ้าของสุนัขไม่ทำตามข้อกำหนดในการเลี้ยงสุนัขของตนเอง

3.1.4 ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

3.1.4.1 Dutch Civil Code

สำหรับ Dutch Civil Code⁶⁹ กำหนดความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ใน Dutch Civil Code มาตรา 6 : 179 กำหนดว่า “ผู้ครอบครองสัตว์ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหาย

proof that he entered the house or premises in the ordinary course of his duties or with the express or implied permission of the occupier.

(8) No criminal liability shall arise under this section in respect of any injury sustained by any person in any house or premises unless the person entered the house or premises in the ordinary course of his duties or with the express or implied permission of the occupier.

(9) The owner shall not be liable under this section for any injury sustained by any person where the injury was attributable to any wrongful act of that person.”

⁶⁷ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 11 (1) (g) “(1) Any person who commits any of the following offences shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$1,000:

(g) suffers to be at large any unmuzzled ferocious dog or other animal, or sets on or urges any dog or other animal to attack, worry or put in fear any person or animal.”

⁶⁸ Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act Article 11 (1) (d)-(e)“(1) Any person who commits any of the following offences shall be liable on conviction to a fine not exceeding \$1,000:

(d) being the owner or person in charge of any animal does not, if the animal dies, dispose of its carcase in such a way as not to be a common nuisance;

(e) places any dead animal on or near any public road.”

ที่เกิดจากสัตว์นั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ครอบครองสัตว์สามารถควบคุมพฤติกรรมของสัตว์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้⁷⁰ โดย Dutch Civil Code ในภาษาดัตช์ เรียกว่า Burgerlijk Wetboek⁷¹

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Dutch Civil Code เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางแพ่งของบุคคลเมื่อสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย

3.1.4.2 Municipalities Act

ตาม Municipalities Act⁷² มาตรา 5 ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับความหมายของหน่วยงานราชการประเภทต่าง ๆ เช่น เทศบาลมีความหมายว่าทุกหน่วยงานที่เทศบาลมีอำนาจ รัฐมนตรีมีความหมายว่า รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น⁷³ อย่างไรก็ตาม ในมาตรา 226 กำหนดว่าเจ้าของสุนัขจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสุนัข ซึ่งค่าธรรมเนียมทางเทศบาลจะเรียกเก็บตามจำนวนสุนัขที่เลี้ยง⁷⁴ ทั้งนี้ อัตราภาษีของสุนัขอยู่ที่ 120 ยูโรหรือประมาณ 4,600 บาท⁷⁵

⁶⁹ DCL. *Dutch Civil Code*. (Online). Available: <http://www.dutchcivillaw.com/civilcodegeneral.htm>. [2019, March 18].

⁷⁰ Dutch civil code book 6 the law of obligations title 6.3 tort Article 6 : 179 “Liability for animals The possessor of an animal is liable for the damage caused by that animal, unless he would not have been liable under the previous Section if he would have been able to control the behaviour of the animal that caused the damage.”

⁷¹ Wetboek. *Boek 6 Artikel 179 (6:179 BW)*. (Online). Available: <https://www.wetboekplus.nl/burgerlijk-wetboek-boek-6-artikel-179-aansprakelijkheid-voor-dieren/>. [2020, April 22].

ประมวลกฎหมายแพ่งของประเทศเนเธอร์แลนด์เล่มที่ 6 : 179 ในภาษาดัตช์มีกำหนดว่า “De bezitter van een dier is aansprakelijk voor de door het dier aangerichte schade, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij de gedraging van het dier waardoor de schade werd toegebracht, in zijn macht zou hebben gehad.”

⁷² Government of The Netherlands. *Municipalities Act*. (Online). Available: <https://www.government.nl/documents/regulations/2014/09/25/municipalities-act>. [2019, March 22].

⁷³ Municipalities Act Section 5 “In this Act:

- a) municipal authority means every competent organ of the municipality;
- b) Our Minister means Our Minister of the Interior and Kingdom Relations;
- c) executive means the municipal executive.”

⁷⁴ Municipalities Act Section 226 “ 1. A person who keeps a dog is liable to pay a dog licence fee.

2 The fee is charged according to the number of dogs kept.

3.1.5 สหภาพยุโรป

3.1.5.1 Regulations (EU) no 576/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003 (Text with EEA relevance)

Regulations (EU) no 576/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003 (Text with EEA relevance)⁷⁶ มีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับกับการขนย้ายสัตว์ที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์เพื่อความปลอดภัยของประชาชน⁷⁷ โดยกำหนดให้เจ้าของตามมาตรา 3 (c)⁷⁸ หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งเอกสารระบุว่าเป็นเจ้าของ และสุนัขอยู่ในตารางที่ 1 ส่วน A ภายใต้ระเบียบนี้⁷⁹ โดยห้ามนำสัตว์เลี้ยงตามที่กำหนดเข้ามาในรัฐใดรัฐหนึ่ง เว้นแต่จะปฏิบัติตาม

3. For the purposes of subsection 1, the keeping of a dog by a member of a household is treated as the keeping of a dog by the member of that household designated for this purpose by the public servant referred to in section 231, subsection 2 (b).”

⁷⁵ มาณพ ประवालลัญฉกร. (2562). “กฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียนและเสียภาษีสุนัข” *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 14(47). หน้า 21.

⁷⁶ EUR-Lex. *Regulation (EU) No 576/2013 of The European Parliament and of The Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003. (Text with EEA relevance)*. (Online). Available: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/576/oj>. [2019, March 18].

⁷⁷ Regulations (EU) no 576/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003 (Text with EEA relevance) (1) “(1) Regulation (EC) No 998/2003 of the European Parliament and of the Council lays down the animal health requirements applicable to the non-commercial movement of pet animals into a Member State from another Member State or from third countries and the checks applicable to such movement. It aims to ensure a sufficient level of safety with regard to the public and animal health risks involved in such non-commercial movement and to remove any unjustified obstacles to such movement.”

⁷⁸ Regulations (EU) no 576/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003 (Text with EEA relevance) Article 3 (c) “For the purposes of this Regulation, the following definitions shall apply:

(c) owner means a natural person indicated as the owner in the identification document.”

⁷⁹ ANNEX I Species of pet animals Part A

“Dogs (*Canis lupus familiaris*)

Cats (*Felis silvestris catus*)

ข้อกำหนดดังต่อไปนี้อย่างครบถ้วนตามมาตรา 10⁸⁰ เช่น สุนัขที่มีเครื่องหมายตามมาตรา 17 และ สุนัขต้องได้รับการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าเป็นต้น โดยกำหนดให้มีเอกสารแสดงตัวตนตามมาตรา 10 (1) c ที่กำหนดรายละเอียดตามมาตรา 25⁸¹ โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ เช่น ชนิด สายพันธุ์ เพศ สีและ

Ferrets (*Mustela putorius furo*).”

⁸⁰ Regulations (EU) no 576/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003 (Text with EEA relevance) Article 10 ข้อ 1 “1. Pet animals of the species listed in Part A of Annex I shall not be moved into a Member State from a territory or a third country unless they fulfil the following conditions:

(a) they are marked in accordance with Article 17 (1);

(b) they have received an anti-rabies vaccination that complies with the validity requirements set out in Annex III;

(c) they have undergone a rabies antibody titration test that complies with the validity requirements set out in Annex IV;

(d) they comply with any preventive health measures for diseases or infections other than rabies adopted pursuant to Article 19(1);

(e) they are accompanied by an identification document duly completed and issued in accordance with Article 26.”

⁸¹ Regulations (EU) no 576/2013 of the European parliament and of the council of 12 june 2013 on the non-commercial movement of pet Animals and repealing Regulation (EC) no 998/2003 (Text with EEA relevance) Article 25 ข้อ 1 “1. The identification document referred to in point (e) of Article 10(1) shall be in the format of an animal health certificate in accordance with the model to be adopted pursuant to paragraph 2 of this Article and shall contain entries for the insertion of the following information:

(a) the location of the transponder or the tattoo and either the date of application or the date of reading of the transponder or the tattoo, as well as the alphanumeric code displayed by the transponder or the tattoo;

(b) the species, breed, date of birth as stated by the owner, sex and colour of the pet animal;

(c) a unique certificate reference number;

(d) the name and contact information of the owner or the authorised person;

(e) the name, contact information and signature of the official or authorised veterinarian issuing the identification document;

(f) details of the anti-rabies vaccination;

(g) the date of blood sampling for the rabies antibody titration test;

(h) compliance with any preventive health measures for diseases or infections other than rabies;

(i) the name and the signature of the representative of the endorsing competent authority;

วัน เดือน ปีเกิดของสุนัข ชื่อ ข้อมูลการติดต่อและลายเซ็นของเจ้าของสุนัขหรือตัวแทน ซึ่งได้รับมอบอำนาจ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสถานะสุขภาพของสุนัข ประวัติการ ได้รับวัคซีนของสุนัข และสุนัขต้องทำเครื่องหมายติดบนตัวสุนัขซึ่งมองเห็นได้อย่างชัดเจน ตามมาตรา 17⁸² ด้วย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Regulations (EU) no 576/2013 of the European Parliament and of the Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003 (Text with EEA relevance) เป็นข้อกำหนดของสหภาพ ยุโรปซึ่งเกี่ยวข้องกับการขนส่งสุนัขที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์

3.1.6 สาธารณรัฐเกาหลี

3.1.6.1 Civil Act

Civil Act⁸³ กฎหมายฉบับนี้กำหนดความรับผิดของผู้กระทำละเมิดในมาตรา 750⁸⁴ ซึ่งกำหนดว่า “บุคคลใดจงใจหรือประมาทก่อให้เกิดความสูญเสียหรือความเสียหายต่อบุคคลอื่น อันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย บุคคลนั้นต้องชดใช้ความเสียหายที่ตนก่อขึ้น” และตามมาตรา 759 บัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าของสัตว์ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายไว้ โดยกำหนดว่า “เจ้าของ สัตว์จะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากสัตว์ เว้นแต่เจ้าของสัตว์ไม่ประมาท หรือดูแลสัตว์นั้นอย่างเหมาะสมตามชนิดและลักษณะของสัตว์นั้น แต่บทบัญญัติข้างต้นไม่ใช้กับ กรณีผู้เสียหายมีส่วนในความเสียหายด้วย”⁸⁵

(j) the name, signature and contact information of the representative of the competent authority carrying out the checks referred to in Article 34 and the date of these checks;

(k) other relevant information regarding the health status of the pet animal.”

⁸² Regulations (EU) no 576/2013 of the European parliament and of the council of 12 june 2013 on the non-commercial movement of pet Animals and repealing Regulation (EC) no 998/2003 (Text with EEA relevance) Article 17 ข้อ 1 วรรคหนึ่ง “1. Pet animals of the species listed in Part A of Annex I shall be marked by the implantation of a transponder or by a clearly readable tattoo applied before 3 July 2011.”

⁸³ Korea Legislation Research Institute. *Civil Act*. (Online). Available: https://elaw.klri.re.kr/eng_service/lawView.do?hseq=29453&lang=ENG. [2019, March 22].

⁸⁴ Civil Act Article 750 “Any person who causes losses to or inflicts injuries on another person by an unlawful act, willfully or negligently, shall be bound to make compensation for damages arising therefrom.”

⁸⁵ Civil Act Article 759 “ (1) The possessor of an animal shall be liable for any damages caused to another person by the animal: Provided. That this shall not be the case. if the possessor has not neglected nor failed to give proper care according to the species and nature of the animal.

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Civil Act เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขในกรณีสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย

3.1.6.2 Animal Protection Act

สำหรับ Animal Protection Act ซึ่งแก้ไขล่าสุด No. 16075⁸⁶ ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเฉพาะสุนัขเลี้ยง โดยสุนัขซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอยู่ในความหมายของคำว่า สัตว์ ตามมาตรา 2 ข้อ 1 และมีการกำหนดความหมายของสุนัขสายพันธุ์อันตรายไว้ในมาตรา 2 ข้อ 3-2 เช่น สายพันธุ์พิคบูลเทอร์เรีย (Pit Bull Terrier)⁸⁷ และกฎหมายนี้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการกำหนดและดำเนินเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์ด้วย⁸⁸ สำหรับการลงทะเบียนสัตว์ตามมาตรา 12 (1) กำหนดให้เจ้าของสัตว์ต้องลงทะเบียนสัตว์ของตนต่อรัฐบาลท้องถิ่นหรือนายกเทศมนตรีเมืองที่ปกครองตนเองพิเศษ⁸⁹ ซึ่งเจ้าของสัตว์มีความหมายว่า เจ้าของหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูแลหรือ

(2) The provisions of paragraph (1) shall also apply if it is impossible to ascertain which of the participants, albeit not joint, has cause the damages.”

⁸⁶ National Law Information Center. *Animal Protection Act*. (Online). Available: <http://www.law.go.kr/LSW/eng/engLsSc.do?menuId=2&section=lawNm&query=Animal+Protection+Act&x=0&y=0#liBgcolor0>. [2020, April 10].

⁸⁷ Animal Protection Act Article 2 ข้อ 1 (a) “The terms used in this Act shall be defined as follows: <Amended by Act No. 12051, Aug. 13, 2013; Act No. 14651, Mar. 21, 2017; Act No. 15502, Mar. 20, 2018>

1. The term “animal” means any of the following animals, which are vertebrates with developed nervous systems through which they could feel pain:

(a) Mammals;”

Animal Protection Act Article 2 ข้อ 3-2 “The terms used in this Act shall be defined as follows: <Amended by Act No. 12051, Aug. 13, 2013; Act No. 14651, Mar. 21, 2017; Act No. 15502, Mar. 20, 2018> “3-2. The term “dangerous dog” means a dog that puts the public at risk for death or injury, such as a Japanese mastiff (Tosa), pit bull terrier, or rottweiler, as specified by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs”

⁸⁸ Animal Protection Act Article 4 (1) วรรคหนึ่ง “(1) The State shall formulate and implement a comprehensive plan for the welfare of animals every five years for appropriate protection and management of animals, which shall include the following matters, and local governments shall fully cooperate with the State in implementing such plan:” <Amended by Act No. 14651, Mar. 21, 2017; Act No. 15502, Mar. 20, 2018>

⁸⁹ Animal Protection Act Article 12 (1) “(1) The owner of an animal subject to registration shall register the animal with the head of a Si/Gun/Gu (the head of a Gu means the head of an autonomous Gu; the same shall apply hereinafter) or a Special Self-Governing City Mayor (hereinafter referred to as “head of a Si/Gun/Gu”) in order to protect the animal and prevent it from being lost or abandoned: Provided, That the same shall not apply

ปกป้องสัตว์ชั่วคราวหรือถาวรตามมาตรา 2 ข้อ 3⁹⁰ และตามมาตรา 12 (3) กำหนดว่า ถ้าบุคคลใดได้เป็นเจ้าของสัตว์ต้องลงทะเบียนภายใน 30 วันนับแต่ได้เป็นเจ้าของสัตว์นั้น⁹¹

จากการศึกษาพบว่า ตามมาตรา 13 (1) หากเจ้าของสัตว์หรือผู้ดูแลสัตว์ที่ลงทะเบียนจะเคลื่อนย้ายสัตว์ต้องทำการติดป้ายแสดงตัวตนรวมถึงข้อมูลของเจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์ ส่วนรายละเอียดการลงทะเบียนสัตว์เป็นไปตามคำสั่งของ The Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs ตามมาตรา 12 (5)⁹² และตามมาตรา 13 (2) เมื่อเจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์ที่ลงทะเบียนนำสัตว์ออกไปข้างนอกต้องมีมาตรการด้านความปลอดภัย เช่น การใช้สายจูงและเก็บมูลหรือปัสสาวะสัตว์เลี้ยง⁹³ ในการลงทะเบียนสัตว์ดังกล่าว หากเจ้าของสัตว์ฝ่าฝืนไม่นำสัตว์ไปลงทะเบียนย่อมมีโทษอาญาตามมาตรา 47 (2) ข้อที่ 5 เจ้าของสัตว์ที่ฝ่าฝืนไม่นำสัตว์ไปลงทะเบียน

---

to any region specified by ordinance of a City/Do pursuant to Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs, unless the animal subject to registration is a dangerous dog.” <Amended by Act No. 11690, Mar. 23, 2013; Act No. 15502, Mar. 20, 2018>

⁹⁰ Animal Protection Act Article 2 ข้อ 3 “The terms used in this Act shall be defined as follows:

3. The term "owner or keeper of an animal" means the owner of an animal or a person engaged in raising, managing, or protecting an animal temporarily or permanently;”

⁹¹ Animal Protection Act Article 12 (3) “(3) If a person who has acquired the ownership of an animal subject to registration resides in a region where the animal shall be registered pursuant to paragraph (1), he or she shall report the acquisition of the ownership to the head of a Si/Gun/Gu with jurisdiction over the place of his or her domicile within 30 days from the date he or she acquires the ownership.”

⁹² Animal Protection Act Article 12 (5) “(5) Details to be registered with regard to animals subject to registration, the methods of and procedures for registration, and the procedures for filing a report on a change shall be prescribed by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs, and other matters necessary for registration shall be prescribed by ordinance of each City/Do.”<Amended by Act No. 11690, Mar. 23, 2013>

⁹³ Animal Protection Act Article 13 (2) “(2) When the owner or keeper of an animal subject to registration goes outside with the animal, he or she shall take safety measures, such as attaching a leash, as prescribed by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs, and shall collect excreta (urine shall be removed only when it is discharged in an elevator, on the stairs, or in any other collectively used space in a multi-family housing, or on a bench, chair, or any other object on which a person can sit or lie), whenever discharged.”

ตามมาตรา 12 (1) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 วอนและหากเจ้าของสัตว์ไม่ใส่ป้ายแสดงตัวตนของสัตว์ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 วอนตามมาตรา 47 (3) ข้อที่ 3⁹⁴

อย่างไรก็ตาม ในส่วนค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการลงทะเบียนสัตว์ตามมาตรา 12 (4) ให้เป็นไปตามคำสั่งของ The Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs⁹⁵ โดยตามมาตรา 42 ข้อ 1⁹⁶ กำหนดว่า บุคคลอาจได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม ได้แก่ บุคคลที่ลงทะเบียนสัตว์ตามมาตรา 12 (1)⁹⁷ และมีบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบเกี่ยวกับสัตว์ เช่น กรณีเจ้าของหรือผู้ดูแลสุนัข

---

⁹⁴ Animal Protection Act Article 47 (2) ข้อ 5 “(2) Each of the following persons shall be punished by an administrative fine not exceeding one million won:

5. The owner of an animal subject to registration who fails to have the animal registered, in violation of Article 12 (1);

Animal Protection Act Article 47 (3) ข้อ 3 “(3) Each of the following persons shall be punished by an administrative fine not exceeding 500,000 won:

3. The owner or keeper of an animal who fails to put an identification tag on the animal, in violation of Article 13 (1):”

⁹⁵ Animal Protection Act Article 12 (4) “(4) The head of a Si/Gun/Gu may authorize a person specified by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs to conduct the affairs specified in paragraphs (1) through (3) on his or her behalf. In such cases, the head of a Si/Gun/Gu may pay fees for conducting such affairs. .

⁹⁶ Animal Protection Act Article 42 “Each of the following persons shall pay fees, as prescribed by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs: Provided, That a person specified in subparagraph 1 may be exempted from fees, as prescribed by ordinance of the competent City/Do:

1. A person who intends to register an animal subject to registration pursuant to Article 12 (1);

2. A person who intends to have his or her farm certified as an animal welfare livestock farm under Article 29 (1);

3. A person who intends to register, or obtain permission for, his or her business, or file a report on changes pursuant to Article 33 or 34.”

⁹⁷ Animal Protection Act Article 12 (1) บรรทัดหนึ่ง “(1) The owner of an animal subject to registration shall register the animal with the head of a Si/Gun/Gu (the head of a Gu means the head of an autonomous Gu; the same shall apply hereinafter) or a Special Self-Governing City Mayor (hereinafter referred to as "head of a Si/Gun/Gu") in order to protect the animal and prevent it from being lost or abandoned: Provided, That the same shall not apply to any region specified by ordinance of a City/Do pursuant to Ordinance of the Ministry of

ทั้งสัตว์ของตนเองตามมาตรา 8 (4) บุคคลนั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 3,000,000 วอนตามมาตรา 47 (1)⁹⁸ นอกจากนี้ สำหรับสุนัขสายพันธุ์อันตราย หากเจ้าของสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขสายพันธุ์อันตรายต้องการนำสุนัขไปข้างนอกต้องมีมาตรการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา 13-2 (1) ข้อ 2 และตามมาตรา 13-2 (2) หากสุนัขสายพันธุ์อันตรายตัวนั้นทำให้บุคคลอื่นบาดเจ็บเจ้าหน้าที่อาจกักสุนัขสายพันธุ์อันตรายตัวนั้น โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากบุคคลดังกล่าวหรือใช้มาตรการจำเป็นอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีกำหนด”

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า Animal Protection Act เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและจัดสวัสดิภาพแก่สัตว์ทุกชนิด โดยมีการลงทะเบียนสัตว์ การกำหนดหน้าที่ของเจ้าของสัตว์ ความรับผิดชอบหากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้และอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดูแลคุ้มครองและจัดสวัสดิภาพสัตว์ด้วย

3.2 กฎหมายไทย

สำหรับกฎหมายไทย จากการศึกษาพบว่าประเทศไทยมีบทบาทผู้ดูแลความรับผิดชอบทางแพ่งและทางอาญาสำหรับเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษา ไว้แทนเจ้าของสุนัขในกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหาย แต่การกำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษในประเทศไทย

Agriculture, Food and Rural Affairs, unless the animal subject to registration is a dangerous dog.” <Amended by Act No. 11690, Mar. 23, 2013; Act No. 15502, Mar. 20, 2018>

⁹⁸ Animal Protection Act Article 8 (4) “(4) No owner or keeper of an animal shall abandon the animal.”

Animal Protection Act Article 47 (1) ข้อ 1 “(1) Each of the following persons shall be subject to an administrative fine not exceeding three million won: 1. The owner or keeper of an animal who has abandoned his or her animal in violation of Article 8 (4);”

⁹⁹Animal Protection Act Article 13-2 (1) ข้อ 2 “(1) The owner or keeper of a dangerous dog shall abide by the following:

2. When going outside with a dangerous dog of at least three months, he or she shall attach a safety device, such as a leash or a muzzle, or an appropriate movement device that could prevent the dangerous dog from escaping, as prescribed by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs;”

Animal Protection Act Article 13-2 (2) “(2) If a dangerous dog causes bodily injury to a person, a Mayor/Do Governor or the head of a Si/Gun/Gu may quarantine the dangerous dog without obtaining the consent of its owner or keeper or take other necessary measures. as prescribed by Ordinance of the Ministry of Agriculture, Food and Rural Affairs.”

นำคำสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาใช้กับกฎหมายบางฉบับ สำหรับการลงทะเบียนสุนัข มีการลงทะเบียนสุนัขในข้อบัญญัติท้องถิ่นเท่านั้นซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 ความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด

3.2.1.1 ความรับผิดชอบทั่วไปทางละเมิดตามมาตรา 420

ความรับผิดชอบทั่วไปทางละเมิดในความเสียหายจากสุนัขและคำสินไหมทดแทนในความเสียหายจากสุนัขถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420¹⁰⁰ สำหรับความเป็นมาของมาตราดังกล่าวได้รับแนวความคิดมาจากประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน มาตรา 823 วรรคแรก¹⁰¹ สามารถแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1) บุคคล ได้แก่ บุคคลธรรมดาทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้บรรลุนิติภาวะหรือบุคคลผู้มีร่างกายไม่สมบูรณ์หรือไม่ก็ตาม¹⁰²

2) การกระทำ ได้แก่ การกระทำและงดเว้นกระทำซึ่งทำให้เกิดความเสียหาย สำหรับการกระทำแบ่งได้เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ กระทำโดยจงใจ หมายถึง การกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ ส่วนการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำโดยไม่จงใจแต่กระทำโดยขาดความระมัดระวังซึ่งบุคคลในสถานะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังนั้นเท่ากับบุคคลที่อยู่ในสถานะอย่างเดียวกันกับผู้กระทำ ฟังใช้ความระมัดระวังได้ แต่ผู้กระทำไม่ได้ใช้ความระมัดระวังนั้น¹⁰³

3. โดยผิดกฎหมาย หมายความว่า กระทำลงโดยไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิกระทำ โดยชอบด้วยกฎหมาย¹⁰⁴

4. การกระทำนั้นต้องเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็ความเสียหายที่อาจคำนวณได้เป็นตัวเงินหรือไม่ก็ตามและความเสียหายนั้น ได้แก่ การขาดผลประโยชน์

¹⁰⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้คำสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

¹⁰¹ สุขุม สุคนดิษฐ์. (2555). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ. หน้า 12.

¹⁰² วารี นาสกุล. (2559). *คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่งและลามิควรได้* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: กรุงสยาม พับลิชชิ่ง. หน้า 44-45.

¹⁰³ สุขุม สุคนดิษฐ์. อ้างแล้วจึงอรรดที่ 101. หน้า 13-17.

¹⁰⁴ สุขุม สุคนดิษฐ์. อ้างแล้วจึงอรรดที่ 101. หน้า 28.

ที่ควรได้รับหรือการเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือสิทธิต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420¹⁰⁵

3.2.1.2 ความรับผิดชอบเด็ดขาดตามมาตรา 433

สำหรับความรับผิดชอบเด็ดขาดอันเกิดจากสัตว์ถูกบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433¹⁰⁶ โดยความเป็นมาของมาตราดังกล่าวได้รับแนวความคิดมาจากประมวลกฎหมายเยอรมัน มาตรา 833¹⁰⁷ และคำว่า สัตว์ หมายถึง สัตว์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นสัตว์บ้าน สัตว์ป่าหรือสัตว์ร้ายเพียง แต่สัตว์เหล่านั้นต้องเป็นสัตว์ซึ่งมีเจ้าของหรือบุคคลรับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ ส่วนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายเกิดจากสัตว์ตามมาตรา นี้ ได้แก่ เจ้าของสัตว์ คือ เจ้าของกรรมสิทธิ์ในสัตว์ ส่วนบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของ คือ ผู้ซึ่งดูแลสัตว์แทนเจ้าของขณะที่สัตว์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น¹⁰⁸

อย่างไรก็ตาม ความรับผิดชอบตามมาตรา นี้ต้องเป็นกรณีสัตว์ต้องก่อความเสียหาย¹⁰⁹ หากสัตว์นั้นอยู่ในความดูแลของบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ บุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ ย่อมต้องรับผิดชอบเพียงผู้เดียวส่วนเจ้าของสัตว์ไม่ต้องรับผิดชอบเนื่องจากกฎหมายมุ่งพิจารณาว่าขณะเกิดความเสียหายสัตว์อยู่ในความดูแลของบุคคลใด¹¹⁰ เช่น เจ้าของช้างมอบช้างให้บุตรไปดูแลเลี้ยง โดยเจ้าของช้างไม่ได้เกี่ยวข้องในการเลี้ยง เมื่อช้างก่อความเสียหาย

¹⁰⁵ วารีนานาสกุล. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 102. หน้า 119-120.

¹⁰⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 บัญญัติว่า “ถ้าความเสียหายเกิดขึ้นเพราะสัตว์ ท่านว่าเจ้าของสัตว์ หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ฝ่ายที่ต้องเสียหายเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่สัตว์นั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าคนได้ใช้ความระมัดระวังอันสมควรแก่การเลี้ยงรักษาตามชนิดและนิสัยของสัตว์ หรือตามพฤติการณ์อย่างอื่น หรือพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นย่อมจะต้องเกิดขึ้นทั้งที่ได้ใช้ความระมัดระวังถึงเพียงนั้น

อนึ่ง บุคคลผู้ต้องรับผิดชอบดังกล่าวมาข้างต้นนั้นจะใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลผู้ที่เร้าหรือยั่วสัตว์นั้นโดยละเมิด หรือเอาแก่เจ้าของสัตว์อื่นอันมาเร้าหรือยั่วสัตว์นั้น ๆ ก็ได้”

¹⁰⁷ สุขุม สุภนิตย์. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 101. หน้า 168.

¹⁰⁸ วารีนานาสกุล. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 102. หน้า 188-189.

¹⁰⁹ ไพจิตร ปุญญพันธุ์. (2558). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ. หน้า 113.

¹¹⁰ จิตติ ดิงศกัทธิย์. (2523). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ว่าด้วยมูลแห่งหนี้. อ้างถึงใน สุขุม สุภนิตย์. (2555). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ. หน้า 169-170.

บุตรเป็นผู้เลี้ยงช้างต้องรับผิดชอบ ส่วนเจ้าของช้างไม่ต้องรับผิดชอบแต่อย่างใด¹¹¹ นอกจากนี้ เจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์หากไม่ใช่ความระมัดระวัง เช่น เจ้าของสุนัขประมาทเดินเล่อไม่ใช่ความระมัดระวังตามสมควรในการควบคุมสุนัข เมื่อสุนัขวิ่งข้ามถนนตัดหน้ารถจักรยานยนต์ของโจทก์ในระยะกระชั้นชิดรถจักรยานยนต์ของโจทก์ล้มย้อมเป็นผลโดยตรงจากสุนัขวิ่งตัดหน้ารถจักรยานยนต์คันดังกล่าวและไม่ปรากฏว่าขณะเกิดเหตุโจทก์ขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงและไม่ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างไร เจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบ¹¹²

เจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์หากเป็นกรณีดังต่อไปนี้

1) กรณี เจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ได้ใช้ความระมัดระวังอันสมควรในการเลี้ยงสัตว์ตามชนิดและนิสัยหรือตามพฤติการณ์แล้ว คำว่า ชนิดของสัตว์ หมายถึง ประเภทของสัตว์ เช่น สัตว์ป่าหรือสัตว์เลี้ยง เป็นต้น และนิสัยของสัตว์ หมายถึง ลักษณะนิสัยโดยต้องพิจารณาชนิดและนิสัยของสัตว์เป็นเรื่อง ๆ ไป¹¹³ เช่น สุนัขหลบหนีออกไปในขณะจำเลยเปิดประตูทำให้สุนัขกัด โจทก์ย้อมแสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้ใช้ความระมัดระวังอันสมควรในการเลี้ยงสุนัข จำเลยจึงต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่โจทก์¹¹⁴

2) กรณีความเสียหายนั้นยังคงต้องเกิดขึ้นเมื่อเจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ได้ใช้ความระมัดระวังตามชนิดและนิสัยของสัตว์แล้วซึ่งไม่ใช่ความบกพร่องของเจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ เช่น เจ้าของสุนัขคุได้ทำการล่ามโซ่สุนัขแล้วแต่สุนัขหลุดทำร้ายผู้เสียหาย เจ้าของสุนัขจึงได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรย่อมไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าว¹¹⁵

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขมีความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากสุนัขของตนเอง เว้นแต่เจ้าของสุนัขหรือบุคคล

¹¹¹ ศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 889/2510. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://deka.supremecourt.or.th/search>. [2562, 1 ตุลาคม].

¹¹² ศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6088/2559. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://deka.supremecourt.or.th/search>. [2562, 22 มิถุนายน].

¹¹³ วารี นาสกุล. อ่างแล้วเชิงอรอดที่ 102. หน้า 192.

¹¹⁴ ศาลฎีกา. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2488/2523. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://deka.supremecourt.or.th/search>. [2562, 1 ตุลาคม].

¹¹⁵ สุขุม สุภนิตย์. อ่างแล้วเชิงอรอดที่ 101. หน้า 172.

ผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการดูแลสุนัขของตนแล้ว

3.2.2 หน้าทีของเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขตามกฎหมายอื่น

3.2.2.1 หน้าทีในการจัดแจ้งความเป็นเจ้าของสุนัข

เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ต้องนำสุนัขไปจดทะเบียนตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ซึ่งเจ้าของสุนัขต้องนำสุนัขไปจดทะเบียน¹¹⁶ โดยต้องดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ได้แก่ เมื่อเจ้าของสุนัขดำเนินการต่อพนักงานพนักงานเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยแบบคำขอจดทะเบียน (แบบ คลส.2)¹¹⁷ พร้อมกับเอกสารที่กำหนด เช่น ใบรับรอง สำเนาบัตรประชาชนของเจ้าของสุนัข เป็นต้น¹¹⁸ พร้อมด้วยสุนัขและหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาทำเครื่องหมายระบุตัวสุนัขอย่างถาวร เช่น ไมโครชิป ดำเนินการทำใบรับรองพร้อมจดทะเบียนและรับบัตรประจำตัวสุนัขได้ที่กองสัตวแพทย์ สาธารณสุขหรือสำนักอนามัย¹¹⁹ โดยสุนัขที่ต้องจดทะเบียนในเวลาที่กำหนดไว้¹²⁰ ซึ่งเจ้าของสุนัขไปจดทะเบียนสุนัขในสถานที่รับจดทะเบียนสุนัขตามสถานที่ที่กำหนดไว้ เช่น กองสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักงานเขตพื้นที่ที่สุนัขอาศัยอยู่ สถานที่อื่นใดที่สำนักงานเขตพื้นที่ กองสัตวแพทย์สาธารณสุขหรือสำนักอนามัยจัดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ให้บริการ¹²¹ เป็นต้น

นอกจากนี้ ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 กำหนดให้เจ้าของสุนัขต้องนำสุนัขไปจดทะเบียนสุนัขเช่นเดียวกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 และระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ซึ่งต้องนำสุนัขไปขึ้นทะเบียน พร้อมแนบหลักฐานตามที่กำหนด เช่น สำเนาบัตรประจำตัวของเจ้าของสุนัข สำเนาทะเบียนบ้าน เป็นต้น¹²² หากเจ้าของสุนัขไม่สามารถดำเนินการได้เองต้องมีหนังสือมอบ

¹¹⁶ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 9.

¹¹⁷ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 8.

¹¹⁸ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 12.

¹¹⁹ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 13.

¹²⁰ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 9.

¹²¹ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 13.

¹²² ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 ข้อ 5 (3.2).

อำนาจมาแสดงพร้อมคำขอขึ้นทะเบียนด้วย โดยแบบคำขอจดทะเบียนสุนัข แบบบัตรประจำตัวสุนัขเป็นไปตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด¹²³ แต่เทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546 ไม่พบการจดทะเบียนสุนัขแต่อย่างใด¹²⁴

อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... (การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2561 กำหนดให้หน้าที่ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นมีกำหนดประเภท ชนิด เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ รวมถึงมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง โดยคำนึงถึงบริบทของแต่ละท้องถิ่น¹²⁵

อนึ่ง สำหรับการขออนุญาตจัดตั้งสถานประกอบการเลี้ยงสุนัขตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559 กำหนดเกี่ยวกับการจดทะเบียนสำหรับการขออนุญาตจัดตั้งสถานประกอบการเลี้ยงสุนัขต้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนดพร้อมด้วย สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือแสดงความเป็นเจ้าของที่ดินและเอกสารอื่น ๆ ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นสมควรเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาหลักฐานอย่างละ 1 ชุด¹²⁶

3.2.2.2 หน้าที่ดูแลสุขอนามัยของสุนัข

หน้าที่ดูแลสุขอนามัยของสุนัข เจ้าของสุนัขต้องรักษาความสะอาด จัดสถานที่เลี้ยงให้เหมาะสม เมื่อสุนัขตายลงต้องกำจัดซากสุนัขให้ถูกสุขลักษณะซึ่งปรากฏอยู่ในเทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546¹²⁷ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 กำหนดให้เจ้าของสุนัขต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขง¹²⁸ นอกจากนี้เจ้าของสุนัขต้องจัดให้มีสถานที่เลี้ยงสุนัขที่มั่นคงแข็งแรงตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550¹²⁹

¹²³ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 ข้อ 5 (3.3) และข้อ 6.

¹²⁴ เทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546.

¹²⁵ มาฉพ ประวาลัญญกร. (2562). “กฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียนและเสียภาษีสุนัข” *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 14(47). หน้า 19.

¹²⁶ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559 ข้อ 9 วรรคสาม.

¹²⁷ เทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546 ข้อ 8.

¹²⁸ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 ข้อ 5.

¹²⁹ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 8 (1).

นอกจากนี้ เจ้าของสุนัขต้องจัดให้สุนัขได้รับวัคซีนจากสัตวแพทย์ตามที่กำหนด สุนัขต้องได้รับวัคซีนครั้งแรกเมื่ออายุ 2 เดือนแต่อายุไม่เกิน 4 เดือนตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550¹³⁰ และหากเลี้ยงสุนัขในรูปแบบกิจการฟาร์มสุนัขหรือเลี้ยงสุนัขจำนวนมากต้องดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่เลี้ยง¹³¹ และต้องได้รับความยินยอมจากการประชุมหมู่บ้านตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559¹³²

3.2.2.3 หน้าทีดูแลสุนัขในกรณีสุนัขเป็นโรคพิษสุนัขบ้า

หน้าทีดูแลสุนัขในกรณีสุนัขเป็นโรคพิษสุนัขบ้าของเจ้าของสุนัขปรากฏในพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 กำหนดให้เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ควบคุมดูแลสุนัขของตน หากสุนัขมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า¹³³ หรือสุนัขของตนเองที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า เนื่องจากถูกสัตว์ควบคุมอื่น ๆ กัด เจ้าของสุนัขต้องแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กำหนดทันที¹³⁴ หากเจ้าของสุนัขไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹³⁵

3.2.2.4 หน้าทีดูแลและป้องกันการทารุณสุนัข

¹³⁰ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 11.

¹³¹ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559 ข้อ 8 (1).

¹³² ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559 ข้อ 9 วรรคหนึ่ง.

¹³³ พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 11 บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าให้เจ้าของสัตว์ควบคุมนั้นแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบสัตว์ควบคุมนั้นมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า”

¹³⁴ พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 12 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่สัตว์ควบคุมใดถูกสัตว์ควบคุมอื่นที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ไม่ว่าจะเป็นสัตว์ควบคุมที่ถูกกัดจะได้รับการฉีดวัคซีนแล้วหรือไม่ ให้เจ้าของสัตว์ควบคุมนั้นแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในเวลาที่ยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่รู้ว่าถูกกัดเพื่อให้สัตว์ควบคุมนั้นได้รับวัคซีน”

¹³⁵ พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 24 บัญญัติว่า “เจ้าของสัตว์ควบคุมหรือเจ้าของสัตว์อื่นตามมาตรา 19 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของสัตวแพทย์ตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง (4) หรือมาตรา 14 วรรคหนึ่ง (2) หรือไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 11 หรือมาตรา 12 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

สำหรับหน้าที่ดูแลและป้องกันการทารุณ สุนัข ซึ่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 กำหนดประเภทสัตว์ที่ได้รับความคุ้มครอง เช่น สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน เป็นต้น¹³⁶ โดยพระราชบัญญัตินี้มุ่งคุ้มครองทั้งสัตว์มีเจ้าของ และสัตว์ไม่มีเจ้าของ รวมถึงสัตว์ที่อยู่ตามธรรมชาติย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้เช่นกัน ซึ่งห้ามบุคคลใดกระทำการทารุณกรรมสัตว์¹³⁷ โดยการทารุณกรรมสัตว์ ได้แก่ การกระทำหรือการงดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือด้านจิตใจของสัตว์นั้น¹³⁸ หากบุคคลใดกระทำการทารุณกรรมสัตว์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปีหรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ¹³⁹

อย่างไรก็ตาม การกระทำต่อสัตว์ไม่ใช่การทารุณกรรมสัตว์ในทุกกรณีแต่อย่างใด ซึ่งตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 กำหนดการกระทำต่อสัตว์ เช่น การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหารเฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์

¹³⁶ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 3 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตาม และให้หมายความรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ในธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

¹³⁷ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 20 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร”

¹³⁸ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 3 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

“การทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์พิการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชราหรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้สัตว์ประกอบกามกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วยชราหรืออ่อนอายุ”

¹³⁹ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 31 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ตามประเพณีท้องถิ่น ไม่เป็นการทารุณกรรมสัตว์แต่อย่างใด¹⁴⁰และสัตว์ตัวใดถูกทารุณกรรม พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจรักษา สัตว์ที่ได้รับอันตรายหรือปรากฏว่าไม่มีผู้ใดช่วยเหลือ¹⁴¹

3.2.2.5 หน้าทีคูแลสุนัขในที่สาธารณะ

สำหรับหน้าทีคูแลสุนัขในที่สาธารณะ เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 เช่น การควบคุมสุนัขไม่ให้ออกนอกสถานที่เลี้ยงโดยปราศจากการควบคุม¹⁴² นอกจากนี้ ห้ามเจ้าของเลี้ยงสุนัขในที่ทางสาธารณะ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548¹⁴³ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561¹⁴⁴ และเทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546¹⁴⁵

อย่างไรก็ตาม หากนำสุนัขออกนอกสถานที่เลี้ยง เจ้าของสุนัขต้องพกบัตรประจำตัวสุนัขและต้องแสดงบัตรเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกตรวจและต้องผูกสายจูงสุนัขที่แข็งแรงตลอดเวลาหากเป็นการประกวดสุนัข การฝึกหรือสุนัขอยู่ในกรงไม่ต้องใช้สายลากจูงตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548¹⁴⁶

ทั้งนี้ เจ้าของสุนัขต้องควบคุมดูแลสุนัขของตนไม่ให้ก่อเหตุรำคาญแก่ผู้อื่นตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์

¹⁴⁰ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 21 (1) (3) และ (9) บัญญัติว่า “การกระทำดังต่อไปนี้ ไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์ตามมาตรา 20

- (1) การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
- (3) การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
- (9) การจัดให้มีการต่อสู้ของสัตว์ตามประเพณีท้องถิ่น”

¹⁴¹ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 25 (5) บัญญัติว่า “ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(5) นำสัตว์ที่ถูกทารุณกรรมไปตรวจรักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ที่ตกอยู่ในอันตราย ในกรณีปรากฏว่าสัตว์นั้นไม่มีผู้ใดให้การรักษาหรือช่วยเหลือ”

¹⁴² ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 16 (2).

¹⁴³ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 17.

¹⁴⁴ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 ข้อ 5.

¹⁴⁵ เทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546 ข้อ 6.

¹⁴⁶ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 20.

พ.ศ. 2550¹⁴⁷ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559¹⁴⁸

3.2.2.6 หน้าที่ในการแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐหากสุนัขตายหรือสุนัขหาย

หน้าที่ในการแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐหากสุนัขตายหรือสุนัขหายของเจ้าของสุนัข ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 กำหนดให้เจ้าของสุนัขมีหน้าที่แจ้งต่อหน่วยงานของรัฐในกรณีต่าง ๆ¹⁴⁹ โดยเจ้าของสุนัขแจ้งต่อหน่วยงานของรัฐทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้¹⁵⁰ และตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 หากมีการย้ายสถานที่เลี้ยงสุนัข สุนัขตาย บัตรประจำตัวสุนัขหาย การจดทะเบียนเพื่อขอทำบัตรใหม่หรือการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของบัตรประจำตัวสุนัข ให้เจ้าของสุนัขยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยแบบคำขอและแนบหลักฐานที่กำหนดภายใน 30 วันนับแต่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในการจดทะเบียน¹⁵¹ และเจ้าของสุนัขสามารถดำเนินการทางไปรษณีย์ส่งไปยังหน่วยงานก็ได้¹⁵² หากเป็นกรณีการแจ้งว่าสุนัขหาย เจ้าของสุนัขต้องยื่นคำขอภายใน 30 วันนับแต่ทราบว่างานสุนัขหาย¹⁵³

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับสุนัขมีการกำหนดหน้าที่ของเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข เช่น หน้าที่การจดทะเบียนสุนัข หน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดของสถานที่เลี้ยง หน้าที่ดูแลสุขอนามัยของสุนัข เป็นต้น

3.2.3 สิทธิของบุคคลภายนอก

3.2.3.1 สิทธิในการยึดสัตว์ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย

¹⁴⁷ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 10.

¹⁴⁸ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559 ข้อ 12.

¹⁴⁹ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 13.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 14.

¹⁵⁰ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 15.

¹⁵¹ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 14 วรรคหนึ่ง.

¹⁵² ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 15.

¹⁵³ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 ข้อ 14 วรรคสอง.

สำหรับสิทธิในการยึดสัตว์ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 452¹⁵⁴ บัญญัติไว้ในหมวดนิรโทษกรรม คือ การกระทำของตัวเองเป็นละเมิด แต่ไม่ต้องรับผิดชอบเพราะบางกรณีผู้ทละเมิดอาจกระทำด้วยความจำเป็นหรือมีเหตุอื่นอันชอบธรรม¹⁵⁵ ซึ่งให้สิทธิแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในการจับสัตว์ที่เข้ามาภายในอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น โดยสิทธิตามมาตราี้รวมถึงผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งอาจไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์ก็ได้¹⁵⁶ เพื่อเป็นหลักประกันในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ก็ได้¹⁵⁷

3.2.3.2 สิทธิไล่เบียดจากเจ้าของสุนัข

สิทธิไล่เบียดจากเจ้าของสุนัขนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 วรรคสองบัญญัติให้สิทธิแก่เจ้าของสัตว์หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์สามารถไล่เบียดค่าสินไหมทดแทนแก่บุคคลผู้ที่เร้าหรือยั่วสัตว์ เช่น เอาวัตถุสิ่งของแห่หรือขว้างปาสัตว์ ล้อเลียนสัตว์¹⁵⁸ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าหากสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลภายนอก ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์มีสิทธิจับสุนัขเพื่อเป็นหลักประกันในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขได้ นอกจากนี้ หากสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายจากการเร้าหรือยั่วสัตว์ของบุคคลอื่น เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขมีสิทธิไล่เบียดค่าสินไหมทดแทนจากบุคคลผู้ที่เร้าหรือยั่วสุนัขได้เช่นกัน

3.2.4 การทำเครื่องหมายบนสุนัขเลี้ยง

3.2.4.1 การทำเครื่องหมายบนตัวสุนัขโดยเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข

¹⁵⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 452 บัญญัติว่า “ผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ชอบที่จะจับสัตว์ของผู้อื่นอันเข้ามาทำความเสียหายในอสังหาริมทรัพย์นั้นและยึดไว้เป็นประกันค่าสินไหมทดแทน อันจะพึงต้องใช้แก่ตนได้ และถ้าเป็นการจำเป็นโดยพฤติการณ์แม้จะฆ่าสัตว์นั้นเสียก็ชอบที่จะทำได้

แต่ว่าผู้นั้นต้องบอกกล่าวแก่เจ้าของสัตว์โดยไม่ชักช้า ถ้าและหาตัวเจ้าของสัตว์ไม่พบผู้ที่จับสัตว์ไว้ต้องจัดการตามสมควรเพื่อสืบทอดตัวเจ้าของ”

¹⁵⁵ วารี นาสกุล. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 102. หน้า 299.

¹⁵⁶ พจิตร ปุญญพันธุ์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 109. หน้า 275-276.

¹⁵⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 452 วรรคหนึ่ง.

¹⁵⁸ พจิตร ปุญญพันธุ์. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 109. หน้า 124.

การทำเครื่องหมายบนตัวสุนัข โดยเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ให้เจ้าของสุนัขจัดทำปลอกคอหรือสัญลักษณ์เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของสุนัขตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550¹⁵⁹ ซึ่งตามข้อบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เจ้าของสัตว์มีความหมายรวมถึงผู้ครอบครองสัตว์¹⁶⁰ ซึ่งสุนัขเป็นสัตว์ควบคุมการเลี้ยงหรือการปล่อยสัตว์ตามข้อบัญญัตินี้¹⁶¹

3.2.4.2 การทำเครื่องหมายบนตัวสุนัข โดยบุคคลอื่น

สำหรับการทำเครื่องหมายบนตัวสุนัข โดยบุคคลอื่นจากการศึกษาสามารถแบ่งได้ดังนี้

1) การทำเครื่องหมายบนตัวสุนัขโดยสัตวแพทย์ ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 ซึ่งสัตวแพทย์ต้องมอบเครื่องหมายประจำตัวแก่สุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนซึ่งเครื่องหมายประจำตัวสุนัขแสดงรายละเอียดการฉีดวัคซีนแก่เจ้าของสุนัข¹⁶²

2) การทำเครื่องหมายบนตัวสุนัขโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 กำหนดให้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบข้อมูลในการจดทะเบียนสุนัขแล้ว ต้องออกบัตรประจำตัวสุนัขให้แก่เจ้าของสุนัข¹⁶³

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าข้อบัญญัติท้องถิ่น มีการบัญญัติเกี่ยวกับการทำเครื่องหมายบนตัวสุนัข โดยเจ้าของสุนัขหรือโดยบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นสัตวแพทย์หรือ

¹⁵⁹ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 9.

¹⁶⁰ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 4.

¹⁶¹ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 5.

¹⁶² พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 4 บัญญัติ “ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ควบคุม” หมายความว่า สุนัขหรือสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 5 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เจ้าของสัตว์ควบคุมต้องจัดให้สัตว์ควบคุมทุกตัวได้รับการฉีดวัคซีนจากสัตวแพทย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ตามที่กำหนดเวลาดังนี้”

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อสัตว์ควบคุมได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว สัตวแพทย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ซึ่งเป็นผู้ฉีดวัคซีนต้องมอบเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ซึ่งแสดงว่าสัตว์ควบคุมนั้นได้รับการฉีดวัคซีนแล้วและใบรับรองให้แก่เจ้าของสัตว์ควบคุมนั้น”

¹⁶³ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 11.

พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งรูปแบบของการทำเครื่องหมายบนตัวสุนัข เช่น ปลอกคอ เครื่องหมายประจำตัวสุนัข เป็นต้น

3.2.5 ประเภทของสุนัขเลี้ยง

ประเภทของสุนัขแบ่งออกเป็น สุนัขสายพันธุ์ปกติและสุนัขควบคุมพิเศษ ได้แก่ สุนัขที่มีสายพันธุ์ร้าย เช่น พิตบูลเทอเรีย (Pit Bull Terrier) รอทไวเลอร์ (Rottweiler) เป็นต้น และสุนัขที่มีประวัติการทำร้ายคน ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548¹⁶⁴

3.2.6 การประกาศเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสุนัขเลี้ยง

สำหรับการประกาศเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสุนัขเลี้ยง เนื่องจากประเทศไทยไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายไว้โดยเฉพาะในการประกาศเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ผู้เขียนจึงทำการศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ดังนี้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ถูกตราขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง¹⁶⁵ โดยมีเจตนารมณ์ของกฎหมาย 3 ประการ ได้แก่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคง เพื่อรักษาประโยชน์และเพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ¹⁶⁶ และวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อรองรับสิทธิได้เรียนรู้ของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการปกครองที่โปร่งใสทำให้ประชาชนทราบความเป็นจริงของการปกครองของรัฐบาลและแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นความจริง เป็นต้น¹⁶⁷ โดยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ คือ ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน¹⁶⁸

¹⁶⁴ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 ข้อ 5.

¹⁶⁵ ตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

¹⁶⁶ ไพโรจน์ อารักษา. (2562). *ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม. หน้า 3.

¹⁶⁷ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศักดิ์. *คู่มือพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/information/infoFiles/info11.pdf>. [2562, 29 กันยายน].

¹⁶⁸ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยนำข้อมูลข่าวสารของทางราชการตามที่กำหนดลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา¹⁶⁹ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยต้องนำข้อมูลตามที่กำหนดไว้ให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลได้ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน เป็นต้น¹⁷⁰ การเปิดเผยหรือการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้กับประชาชน

ข้อมูลข่าวสาร หมายความว่า สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะสื่อสารความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั่นเองหรือโดยผ่านวิธีใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้มรายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ ”

¹⁶⁹ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 (1)-(5) บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อหน่วยงานรัฐ
- (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่กำหนด”

¹⁷⁰ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9 วรรคหนึ่งและวรรคสอง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่คณะกรรมการกำหนด

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

- (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7(4)
- (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ
- (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน
- (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงมาตรา 7 วรรคสอง
- (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญา ร่วมทุนกับเอกชน

ในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้ง โดยกฎหมาย หรือ โดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

- (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามเปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดตอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น”

ที่มาขอเป็นการเฉพาะราย เพื่อเป็นไปตามหลักของการปกครองที่โปร่งใสข้อมูลข่าวสารทุกชนิด ต้องพร้อมเปิดเผยแก่เอกชนที่สนใจเมื่อมีคำขอขึ้นมาเป็นการเฉพาะราย เว้นแต่กรณีมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยเพื่อเก็บเป็นความลับเท่านั้น¹⁷¹ โดยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นตามมาตรา 11 วรรคหนึ่ง¹⁷² เป็นต้น

นอกจากนี้ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 พบว่ามีการประกาศเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน เช่น กรณีการถอนสภาพที่ดินไม่เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับที่ดินซึ่งพลเมืองใช้ร่วมกัน การถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อประโยชน์อย่างอื่นต้องกระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่หากที่ดินนั้นพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์หรือที่ดินนั้นใช้ร่วมกันประชาชนให้ถอนสภาพโดยพระราชกฤษฎีกา¹⁷³ โดยรัฐมนตรีที่มีอำนาจต้องจัดขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งก่อนทำการขึ้นทะเบียนผู้ว่าราชการจังหวัดในที่ตั้งของที่ดินต้องประกาศแก่ประชาชนทราบภายใน 30 วัน โดยต้องปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนันและในบริเวณที่ดินนั้นให้ประชาชนทราบภายใน 30 วัน¹⁷⁴

¹⁷¹ ไพโรจน์ อารักขา. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 166. หน้า 21.

¹⁷² พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 11 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์รายกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26 แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นของราชการและคำขอผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร”

¹⁷³ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 8 วรรคสอง (1) บัญญัติว่า “ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวง การเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับ พลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้ กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา”

¹⁷⁴ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 8 ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง บัญญัติว่า “ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง หรือที่ดินสำหรับ พลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งได้ถอนสภาพตามมาตรา 8 (1) แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะจัดขึ้นทะเบียนเพื่อให้ ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หรือการจดทะเบียนเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาโดยทางมรดก เมื่อผู้ได้รับมรดกยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนพยานหลักฐานแล้วเชื่อว่าผู้ขอเป็นทายาทแล้วให้ประกาศโดยทำหนังสือปิดไว้ในที่เปิดเผยภายใน 30 วัน ณ สำนักงานที่ดินและสถานที่อื่น ๆ ตามที่กำหนด¹⁷⁵

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าการประกาศโดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสุนัขเลี้ยงเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลสามารถมีหลายรูปแบบ เช่น การเปิดเผยข้อมูลโดยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการของทางราชการ การเปิดเผยข้อมูลในราชกิจจานุเบกษา การเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลที่ยื่นคำขอเป็นการเฉพาะราย เป็นต้น

3.2.7 การเยียวยาความเสียหาย

3.2.7.1 ความเสียหายโดยตรงอันเกิดจากละเมิด

ก่อนที่จะจัดขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้มีการรังวัดทำแผนที่ และให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดท้องที่ประกาศการจัดขึ้นทะเบียนให้ราษฎรทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศให้ปิดในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันและในบริเวณที่ดินนั้น”

¹⁷⁵ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 มาตรา 81 วรรคหนึ่งและวรรคสอง บัญญัติว่า “การจดทะเบียนสิทธิเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มาโดยทางมรดก ให้ผู้ได้รับมรดกนำหลักฐานสำหรับที่ดินหรือหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน หรือหลักฐานเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์อื่น พร้อมด้วยหลักฐานในการได้รับมรดกมายื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 71 ถ้าหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินอยู่กับบุคคลอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกหนังสือแสดงสิทธิ ในที่ดินดังกล่าวนั้นได้

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนพยานหลักฐานและเชื่อว่าผู้ขอเป็นทายาทแล้ว ให้ประกาศโดยทำเป็นหนังสือปิดไว้ในที่เปิดเผยมีกำหนดสามสิบวัน ณ สำนักงานที่ดิน สำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการ แขวงหรือที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ และบริเวณ อสังหาริมทรัพย์นั้นแห่งละหนึ่งฉบับ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือส่งประกาศดังกล่าวให้บุคคลที่ ผู้ขอแจ้งว่าเป็นทายาทและมีได้มาด้วยในวันยื่นคำขอทราบเท่าที่จะทำได้ หากไม่มีทายาทซึ่งมีสิทธิ ได้รับมรดกได้แจ้งภายในกำหนดเวลาที่ประกาศ และมีหลักฐานเป็นที่เชื่อว่าผู้ขอมีสิทธิได้รับมรดกแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนให้แต่เมที่ผู้ขอแสดงหลักฐานการมีสิทธิเดิมกฎหมายเดิมหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง”

ความเสียหายโดยตรงอันเกิดจากละเมิดนั้นถูกบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438¹⁷⁶ ซึ่งปกติต้องชดใช้เป็นเงิน เพราะเป็นวัตถุใช้แทนสิ่งอื่นได้ ถ้าไม่สามารถใช้เป็นเงินได้อาจชดใช้เป็นสิ่งอื่นเพื่อให้ผู้เสียหายกลับสู่ฐานะเดิมก่อนมีการละเมิด¹⁷⁷

สำหรับค่าสินไหมทดแทนพึงใช้โดยสถานใดให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด คำว่าโดยสถานใด ได้แก่ ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้ก่อให้เกิดความเสียหายจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนอย่างไร ส่วนคำว่า เพียงใด ได้แก่ จำนวนค่าสินไหมทดแทนที่คุ้มกับความเสียหายที่เกิดขึ้นและต้องพิจารณาควบคู่กับพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดด้วย¹⁷⁸ ส่วนพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด หมายถึง บรรดาสิ่งแวดล้อมสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งศาลมีแนวทางในการพิจารณา เช่น กรณีผู้ทำละเมิดด้วยความจงใจ ศาลย่อมกำหนดค่าสินไหมทดแทนในจำนวนที่สูงกว่าการกระทำโดยประมาทเลินเล่อ กรณีความรับผิดชอบของนายจ้าง เจ้าของโรงเรียนหรือผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ ศาลไม่คำนึงว่าบุคคลดังกล่าวประมาทเลินเล่อมากน้อยเพียงใดเพราะเป็นบทบัญญัติของกฎหมายให้รับผิดชอบในความเสียหายนั้น¹⁷⁹ เป็นต้น

3.2.7.2 ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ

สำหรับค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจของศาลในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น ศาลไม่มีดุลพินิจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนอย่างอิสระดังเช่นประเทศในระบบกฎหมายจารีตประเพณี¹⁸⁰ ซึ่งบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

¹⁷⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 บัญญัติว่า “ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้นให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

อนึ่ง ค่าสินไหมทดแทนนั้น ได้แก่ การคืนทรัพย์สินอันผู้เสียหายต้องเสียไปเพราะละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น รวมทั้งค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้ก่อขึ้นนั้นด้วย”

¹⁷⁷ ไพจิตร บุญญพันธุ์. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 109. หน้า 151-153.

¹⁷⁸ วารีนาสกุล. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 102. หน้า 344-345.

¹⁷⁹ วารีนาสกุล. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 102. หน้า 346-347.

¹⁸⁰ ศนันทกรณ์ โสคติพันธุ์. (2552). *คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิกควรได้* (พิมพ์ครั้งที่ 2) อ้างถึงในศักดิ์ดา ธนิตกุล. (2555). *การนำหลักค่าเสียหายเชิงลงโทษมาใช้ในกฎหมายไทย*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 9.

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ... (ปรับปรุงกฎหมายลักษณะละเมิด) เรื่องเสร็จที่ 928/2556 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาพระราชบัญญัติโดยเพิ่มมาตราเกี่ยวกับหลักการเรื่องค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ โดยกำหนดให้ศาลสามารถกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษซึ่งจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนด จะเพิ่มเป็นสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนเพื่อชดเชยความเสียหายที่แท้จริงตามแนวความคิด ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 แต่ประเทศไทยไม่ได้นำหลักการค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมากำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์¹⁸¹

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าค่าสินไหมทดแทนซึ่งบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีการกำหนดค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริงและกำหนดให้ศาลมีอำนาจกำหนดสินไหมทดแทนตามพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด แต่บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าวไม่ได้กำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษไว้อย่างชัดเจน รวมถึงอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษแก่ศาลในการกำหนดให้แก่ผู้เสียหายไว้ และบทบัญญัติกฎหมายไทยบางฉบับกำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษและอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษไว้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบว่า ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษตามกฎหมายไทยนำมาใช้ในบางพระราชบัญญัติ เช่น พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เป็นต้น

สำหรับพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 ถูกตราขึ้นเพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้เป็นไปอย่างเสรีและป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจประกอบกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของประเทศไทยยังไม่ครอบคลุมถึงความรับผิดในการละเมิดทางการค้า¹⁸² ซึ่งพระราชบัญญัตินี้หากมีการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลทางการค้าหรือความลับทางการค้า

¹⁸¹ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2556). *ความเห็นฉบับเต็ม* บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (ปรับปรุงกฎหมายลักษณะละเมิด) *เรื่องเสร็จที่ ๙๒๘/๒๕๕๖*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://app-thca.krisdika.go.th/Naturesig/CheckSig?whichLaw=cmd&year=2556&lawPath=c2_0928_2556. [2562. 13 มกราคม].

¹⁸² หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545

โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีลักษณะขัดขวางในการดำเนินธุรกิจ¹⁸³ หากเจ้าของความลับทางการค้า มีหลักฐาน โดยชัดแจ้งหรือพบว่าจะมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดสิทธิ ในความลับทางการค้าย่อมมีสิทธิร้องขอต่อศาลให้ศาลมีคำสั่งระงับหรือละเว้นการละเมิดสิทธิ ในทางการค้าก่อนฟ้องคดีต่อศาลหรือดำเนินการฟ้องคดีห้ามไม่ให้ผู้นั้นละเมิดสิทธิในความลับ ทางการค้าและเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าได้¹⁸⁴ เมื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลหากศาลเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า ศาลย่อมกำหนดค่าสินไหมทดแทนได้ตามมาตรา 13 ซึ่งค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ เฉพาะการกระทำที่จงใจหรือมีเจตนาถั่นแกล้งเป็นเหตุให้ความลับทางการค้า ให้ศาลมีอำนาจ สั่งให้ผู้ละเมิดจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนตามความเป็นจริง¹⁸⁵

¹⁸³ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 6 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การละเมิดสิทธิในความลับ ทางการค้าตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่ การกระทำที่เป็นการเปิดเผย เอาไป หรือใช้ซึ่งความลับทางการค้า โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของความลับทางการค้านั้น อันมีลักษณะขัดต่อแนวทางปฏิบัติในเชิงพาณิชย์ ที่สุจริตต่อกัน ทั้งนี้ ผู้ละเมิด จะต้องรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการขัดต่อแนวทางปฏิบัติ เช่นว่านั้น”

¹⁸⁴ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 8 บัญญัติว่า “เมื่อมีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าผู้ใดละเมิด หรือกำลังจะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า ผู้ควบคุมความลับทางการค้า ที่ถูก หรือกำลังจะถูก ละเมิดสิทธินั้นมีสิทธิดังต่อไปนี้

(1) ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้นั้นระงับหรือละเว้นการละเมิดสิทธิในความลับทาง การค้านั้น เป็นการชั่วคราว และ

(2) ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า และฟ้อง เรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้ละเมิดสิทธิในทางความลับทางการค้าได้

การใช้สิทธิตาม (1) อาจกระทำได้ก่อนการฟ้องคดีตาม (2)”

¹⁸⁵ พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 มาตรา 13 บัญญัติว่า “ในการกำหนดค่าสินไหมทดแทน เมื่อมีการฟ้องคดีตามมาตรา 8 (2) ศาลมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) นอกจากกำหนดค่าสินไหมทดแทนเฉพาะในความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ศาลอาจมีคำสั่ง ให้ผู้ละเมิดสิทธิในความลับทางการค้าคืนผลประโยชน์ที่ได้จากหรือเนื่องจากการละเมิด โดยคิดราคาเข้าไป ในค่าสินไหมทดแทนได้

(2) ในกรณีที่ไม้อาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนตาม (1) ได้ ให้ศาลกำหนดค่าสินไหมทดแทน ให้แก่ผู้ควบคุมความลับทางการค้าตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(3) ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานชัดแจ้งว่าการละเมิดสิทธิในความลับทางการค้า เป็นการกระทำโดยจงใจ หรือมีเจตนาถั่นแกล้ง เป็นเหตุให้ความลับทางการค้าดังกล่าวสิ้นสภาพการเป็นความลับทางการค้า

อนึ่ง พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ถูกตราขึ้นเนื่องจากเพื่อเยียวยาผู้เสียหายจากความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยและลดความยุ่งยากในการฟ้องคดีซึ่งนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาบังคับใช้ โดยผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้าและได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม¹⁸⁶ โดยพระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 หากสินค้าทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลใด ซึ่งผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไม่ว่าผู้ประกอบการจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม¹⁸⁷

ในส่วนการพิพาทภาคีอันเกิดจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัย ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพิ่มเติมนอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ ในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนศาลมีอำนาจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษตามมาตรา 11 (2) ให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น¹⁸⁸

ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ละเมิดจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนดตาม (1) หรือ (2) ได้แต่ต้องไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนตาม (1) หรือ (2)”

¹⁸⁶ เหตุผลท้ายพระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

¹⁸⁷ พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สัหาริมทรัพย์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มาตรา 5 บัญญัติว่า “ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดต่อผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม”

¹⁸⁸ พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 มาตรา 13 บัญญัติว่า “นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามิ ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(2) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้าหรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัย

อนึ่ง พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภค พ.ศ. 2551 การดำเนินคดีผู้บริ โภค มีความแตกต่างกับคดีแพ่งทั่วไป กล่าวคือ คดีผู้บริ โภค ได้แก่ คดีแพ่งระหว่างผู้บริ โภค หรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริ โภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่นกับผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริ โภคสินค้าหรือบริการ คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย¹⁸⁹ และรวมถึงคดีแพ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น คดีที่มีการฟ้องผู้ค้าประกันหรือบังคับซึ่งเป็นประกันหนี้ ของผู้บริ โภค และคดีแพ่งที่กฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภค ซึ่งปัจจุบันยังไม่มี การบัญญัติคดีประเภทอื่น ๆ¹⁹⁰ ในส่วนของค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษตามพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภค พ.ศ. 2551 อยู่ในมาตรา 42¹⁹¹ ซึ่งเป็นดุลพินิจของศาลในการกำหนด

ภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวน ค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทน ที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับการ ที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความไม่ปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการ ได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจน การที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย”

¹⁸⁹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภค พ.ศ. 2551 มาตรา 3 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

“คดีผู้บริ โภค” หมายความว่า

(1) คดีแพ่งระหว่างผู้บริ โภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริ โภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมาย อื่นกับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริ โภคสินค้า หรือบริการ

(2) คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(3) คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีตาม (1) หรือ (2)

(4) คดีแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ “

¹⁹⁰ อภิรัฐ บุญทอง. (2561). *กฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภค*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 25-26.

¹⁹¹ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริ โภค พ.ศ. 2551 มาตรา 42 บัญญัติว่า “ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง เกิดจากการที่ผู้ประกอบการกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริ โภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริ โภค ได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริ โภค หรือการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันยอมเป็นที่ไว้วางใจ ของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ประกอบการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้บริ โภค ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ ผู้ประกอบการจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ ศาลกำหนดค่าเสียหายจากพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่ผู้บริโภครได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับ เป็นต้น¹⁹²

ดังนั้น พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ให้อำนาจศาลในการกำหนดค่าสินไหมทดแทน นอกจากค่าเสียหายตามความเป็นจริง ได้แก่ ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนในอัตราไม่เกินสองเท่าจากค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเพื่อป้องปรามและลงโทษผู้กระทำความผิดและป้องกันในการกระทำผิดซ้ำต่อไป

3.2.8 การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข

เนื่องจากกฎหมายไทยไม่มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ไว้เป็นการเฉพาะ ผู้เขียนจึงทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย ดังนี้

พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 กำหนดให้เจ้าของสัตว์พาหนะต้องชำระค่าธรรมเนียมให้นายทะเบียนจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณ หากเจ้าของสัตว์ต้องการขาย โอน¹⁹³ จำนอง¹⁹⁴ หรือสัตว์นั้นตาย¹⁹⁵ ต้องแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนทันทีและหากมีการฝ่าฝืน

เห็นสมควรทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่ผู้บริโภครได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจ การที่ผู้ประกอบธุรกิจได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นตลอดจนการที่ผู้บริโภครมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

การกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดจำนวนเงินได้ไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง”

¹⁹² อภิรัฐ บุญทอง. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 190. หน้า 144-145.

¹⁹³ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 มาตรา 14 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การโอนกรรมสิทธิ์สัตว์พาหนะให้ผู้โอนและผู้รับโอนทั้งสองฝ่าย หรือตัวแทนนำสัตว์พาหนะและตัวรูปพรรณ ไปยังนายทะเบียนเพื่อจดทะเบียนการโอนกรรมสิทธิ์เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบเป็นการถูกต้อง และได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้จดทะเบียนและสลักหลังตัว รูปพรรณ โอนกรรมสิทธิ์ให้ถ้าเป็นสัตว์ต่างท้องที่ให้นายทะเบียนรับสัตว์นั้นขึ้นทะเบียนเสียก่อน”

¹⁹⁴ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 มาตรา 16 บัญญัติว่า “การ จำนองสัตว์พาหนะ ให้ผู้ จำนอง และผู้รับ จำนอง ทั้งสองฝ่าย หรือ ตัวแทนนำตัวรูปพรรณ ประจำตัวสัตว์ที่จะ จำนอง ไปยังนายทะเบียนท้องที่

ไม่ดำเนินการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนย่อมมีโทษทางอาญาต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 12 บาท¹⁹⁶ และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้หลายอัตรา เช่น ค่าจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณของช้าง อัตราตัวละ 5 บาท ค่าจดทะเบียนรูปพรรณของม้า โค กระบือ ล่อและลาอัตราตัวละ 50 สตางค์ ค่ารับขึ้นทะเบียนการย้ายช้างอัตราตัวละ 1 บาท ค่ารับขึ้นทะเบียนการย้ายม้า โค กระบือ ล่อและลา อัตราตัวละ 25 สตางค์¹⁹⁷ เป็นต้น

ส่วนพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการฉีดวัคซีนอัตรา 40 บาทต่อสัตว์หนึ่งตัว ค่าธรรมเนียมเครื่องหมายประจำตัวสัตว์อันละ 10 บาทและใบรับรองการฉีดวัคซีนฉบับละ 10 บาท¹⁹⁸

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... (การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2561 โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีการคัดค้านกันอย่างมากนายกรัฐมนตรียังมีคำสั่งให้ส่งคืนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้พิจารณาทบทวนใหม่¹⁹⁹ โดยเนื้อหาตามร่างพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมในการขึ้นทะเบียนสุนัขในอัตราไม่เกินตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ ค่าคำร้องขอขึ้นทะเบียนฉบับละ 50 บาท ค่าสมุดประจำตัวสัตว์ฉบับละ 100 บาท และค่าเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ตัวละ 300 บาท โดยราชการส่วนท้องถิ่นจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสัตว์ด้วยก็ได้²⁰⁰

ที่มีทะเบียนสัตว์นั้นเพื่อทำการจำนอง เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบเป็นการถูกต้องและได้รับชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้จดทะเบียนและสลักหลังการจำนองให้”

¹⁹⁶ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 มาตรา 18 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าสัตว์พาหนะตาย ให้เจ้าของหรือตัวแทนแจ้งความและส่งมอบตัว รูปพรรณสัตว์ที่ตายนั้นต่อนายทะเบียนท้องที่หรือกำนัน เพื่อจัดส่งต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในสิบห้า วันนับแต่วันที่ทราบว่ามีสัตว์นั้นตาย”

¹⁹⁷ พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 มาตรา 27 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งมาตรา 13, 18 หรือมาตรา 24 ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท”

พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 มาตรา 28 บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนบัญญัติแห่งมาตรา 11, 12, 14 วรรคต้น .17 หรือมาตรา 19 ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท”

¹⁹⁸ ตามตราข้ายพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482

¹⁹⁹ ตามอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535.

²⁰⁰ มาถพ ประมวลกฎหมาย. (2562). “กฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียนและเสียภาษีสุนัข” *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 14(47). หน้า 14.

²⁰¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข จากการศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 และร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... (การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2561 พบว่ามีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสัตว์ สำหรับเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ ค่าจดทะเบียนทำตัวรูปพรรณและไม่มีบทบัญญัติยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

3.2.9 ความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขเลี้ยง

3.2.9.1 ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา

ความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา ตามมาตรา 377²⁰¹ ซึ่งบัญญัติอยู่ในภาค 3 ในหมวดความผิดหูโทษ ซึ่งความผิดหูโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰² โดยความรับผิดชอบตามมาตรานี้ ได้แก่ ควบคุมสัตว์ คือ ผู้ที่ดูแลสัตว์ตามความเป็นจริงต้องเป็นบุคคลผู้ครอบครองและดูแลสัตว์นั้นด้วย ซึ่งการปล่อยปละละเลย ได้แก่ การที่ไม่ดูแลสัตว์นั้นปล่อยให้เที่ยวตามลำพังโดยไม่มีผู้ควบคุม และสัตว์นั้นอยู่ในประกาศที่น่าจะเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น โดยสัตว์คู่ ได้แก่ สัตว์ซึ่งตามธรรมชาติไม่ใช่สัตว์ร้ายแต่มีนิสัยดุ²⁰³

3.2.9.2 ความรับผิดชอบตามกฎหมายอื่น

ความรับผิดชอบตามกฎหมายอื่น จากการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าของสุนัขในกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 กำหนดโทษทางอาญาหากเจ้าของสุนัขไม่จัดการให้สุนัขฉีดวัคซีนมีโทษทางอาญาต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200 บาทและหากบุคคลใดใช้เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ที่แสดงว่าสัตว์นั้นได้รับการฉีด

²⁰¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 บัญญัติว่า “ผู้ใดควบคุมสัตว์คู่หรือสัตว์ร้าย ปล่อยปละละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁰² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 102 บัญญัติว่า “ความผิดหูโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁰³ จิตติ ดิงศภัทย์. (2553). คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3 ศาสตราจารย์จิตติ ดิงศภัทย์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา. หน้า 1206-1207.

วัคซีนแล้วหรือใช้ใบรับรองอันเป็นเท็จต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ²⁰⁴

นอกจากนี้ หากเจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้งหรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร แต่ไม่รวมถึงการ โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะนำสัตว์ไปดูแลแทน หากเจ้าของสัตว์ทำการฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 40,000 บาทตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ²⁰⁵

ทั้งนี้ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 จากการศึกษาพบว่ามีการให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการกักกันสุนัขตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสุนัขในที่หรือทางสาธารณะโดยไม่ปรากฏเจ้าของสุนัขให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกักสุนัขไว้เป็นเวลา 30 วัน หากไม่มีเจ้าของสุนัขนำหลักฐานมาแสดงให้สุนัขนั้นตกเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์และในขณะที่กักสุนัขใช้ค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจขายหรือขายทอดตลาดสุนัขได้ หากเจ้าของสุนัขมาขอรับสุนัขคืนภายใน 30 วันเจ้าของสุนัขต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงสุนัขให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ตามความเป็นจริงและเสียค่าปรับในอัตราสุนัขตัวละไม่เกิน 100 บาท²⁰⁶

²⁰⁴ พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 21 บัญญัติว่า “เจ้าของสัตว์ควบคุมผู้ใดไม่จัดการให้สัตว์ควบคุมได้รับวัคซีนตามมาตรา 5 หรือตามมาตรา 6 วรรคสอง มาตรา 7 วรรคหนึ่งหรือมาตรา 18 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษไม่เกินสองร้อยบาท”

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 มาตรา 23 บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้เครื่องหมายประจำตัวสัตว์ซึ่งแสดงว่าสัตว์ควบคุมนั้นได้รับวัคซีนแล้ว หรือใบรับรองการฉีดวัคซีนอันเป็นเท็จ หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่สัตวแพทย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 9 มาตรา 10 วรรคหนึ่ง มาตรา 14 วรรคหนึ่ง มาตรา 15 หรือมาตรา 19 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

²⁰⁵ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 23 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการ โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งประสงค์จะนำสัตว์ไปดูแลแทน”

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 32 บัญญัติว่า “เจ้าของสัตว์หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 22 มาตรา 24 หรือฝ่าฝืนมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท”

²⁰⁶ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 14.

และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่กักกันสุนัขไว้เช่นกัน²⁰⁷

ดังนั้น ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่าความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขตามประมวลกฎหมาย อาญาเฉพาะกรณีสุนัขดุหรือสุนัขร้ายก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ส่วนความรับผิดชอบ ตามกฎหมายอื่น ๆ เช่น พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 หากเจ้าของสุนัขไม่จัดการให้ สุนัขฉีดวัคซีนย้อมมีโทษอาญา หรือ หากเจ้าของสุนัขปล่อย ละทิ้งหรือกระทำการใด ๆ ให้สุนัขพ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควรย้อมมีโทษอาญาตาม พระราชบัญญัติ ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 เป็นต้น

3.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ กลุ่มประเทศกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งประกอบด้วย สหราชอาณาจักร แครีรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศ กฎหมายลายลักษณ์อักษร ซึ่งประกอบด้วย ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี และสหภาพยุโรปกับประเทศไทยสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ ดังนี้

3.3.1 บุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในกรณีสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย

บุคคลซึ่งต้องรับผิดชอบในกรณี สุนัขก่อความเสียหายในสหราชอาณาจักร ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลีมีกฎหมายเช่นเดียวกับประเทศไทย คือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 ซึ่งกำหนดให้เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยง รับผิดชอบไว้แทนเจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากสุนัข

3.3.2 การแบ่งประเภทของสุนัข

การแบ่งประเภทของสุนัขในสหราชอาณาจักร แครีรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) สาธารณรัฐเกาหลีได้กำหนดให้มีการแบ่งประเภทของสุนัขสายพันธุ์อันตรายไว้ เช่น สายพันธุ์พิทบูลเทอร์เรีย (Pit Bull Terrier) สายพันธุ์อเมริกันพิทบูลเทอร์เรีย (American Pit Bull Terrier) เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีการแบ่งประเภทของสุนัขไว้ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 โดยแบ่งประเภทของสุนัขออกเป็นสุนัข

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประทับช้าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 ข้อ 16 (1).

²⁰⁷ ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 ข้อ 7.

และสุนัขควบคุมพิเศษ ได้แก่ สุนัขที่มีสายพันธุ์ร้าย เช่น พิตบูลเทอเรีย (Pit Bull Terrier) และสุนัขที่มีประวัติการทำร้ายคน เป็นต้น

3.3.3 การลงทะเบียนสุนัข

การลงทะเบียนสุนัขมีความคล้ายคลึงกันแต่ต่างกัน ในรายละเอียด โดยสหราชอาณาจักร กำหนดเกี่ยวกับการลงทะเบียนสุนัขในการดูแลสุนัขชั่วคราว (Providing day care for dogs) ส่วนเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) มีกฎหมายฉบับที่ 318 ของรัฐวิคตอเรีย (Victoria) อนุญาตสำหรับสุนัขและสหภาพยุโรปกำหนดให้มีเอกสารแสดงตัวตน ซึ่งสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) สหภาพยุโรป กำหนด รายละเอียดของการลงทะเบียนสุนัขที่สำคัญ เช่น ชื่อ อายุ เพศของสุนัข ชื่อ ที่อยู่ รหัสไปรษณีย์ หมายเลขโทรศัพท์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าของ เป็นต้น ส่วนสาธารณรัฐเกาหลี กำหนด ในฉันทก การลงทะเบียนสัตว์แต่ในประเทศไทยไม่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ กำหนดให้ลงทะเบียนสุนัข แต่ข้อบัญญัติท้องถิ่นบางแห่งกำหนดให้เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ ต้องนำสุนัข ไปจดทะเบียนตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อย สุนัข พ.ศ. 2548 และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 พร้อมด้วยเอกสารที่กำหนด เช่น สำเนาบัตรประชาชนของเจ้าของสุนัข สำเนาทะเบียนบ้าน เป็นต้น

3.3.4 เครื่องหมายแสดงตัวตนสำหรับสุนัข

เครื่องหมายแสดงตัวตนสำหรับสุนัขในสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) สาธารณรัฐเกาหลีสุนัขต้องมีป้ายการลงทะเบียนสำหรับติดตัวสัตว์ ส่วนสหภาพยุโรปสุนัขต้องทำเครื่องหมายติดบนตัวสุนัขซึ่งมองเห็นได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การทำเครื่องหมายแสดงตัวตนสำหรับสุนัขในประเทศไทยมีการทำเครื่องหมายบนตัวสุนัข ในข้อบัญญัติท้องถิ่นบางแห่งเท่านั้น โดยให้เจ้าของสุนัขต้องจัดทำปลอกคอหรือสัญญาณลักษณะ เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของสุนัขตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 การทำเครื่องหมายบนตัวสุนัขโดยสัตวแพทย์ ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 ซึ่งสัตวแพทย์ต้องมอบเครื่องหมายประจำตัวแก่สุนัข ที่ได้รับการฉีดวัคซีน

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่ามีการนำไมโครชิปมาใช้กับการลงทะเบียนสุนัข เช่น สหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) สาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นต้น ส่วนประเทศไทยนำไมโครชิปมาใช้กับสุนัขตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550 เช่นกัน

3.3.5 ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากสุนัข

ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอันเกิดจากสุนัข ในสหราชอาณาจักร มีกำหนดไว้หากสุนัขก่อให้เกิดความเสียหายต่อปศุสัตว์ เจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบ เท่าที่ศึกษาไม่พบ ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษในกรณีสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย แต่สำหรับค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษในสหราชอาณาจักร มีคดี *Rookes v. Barnard* [1964] กำหนดค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษสำหรับคดีที่เจ้าพนักงานของรัฐใช้อำนาจตามอำเภอใจ คดีที่จำเลยจงใจหวังผลประโยชน์ในการหากำไรหลังจากจำเลยต้องชดเชยค่าเสียหายที่โจทก์พิสูจน์ได้และคดีที่กฎหมายบัญญัติให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ²⁰⁸ ส่วนค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษของเครือรัฐออสเตรเลีย ในคดี *Uren v. John Fairfax & Sons Pty. Ltd* [1966] กำหนดให้ใช้ในคดีที่จำเลยละเมิดโดยมีเจตนาร้ายและได้แสดงออกซึ่งความดูหมิ่นเกลียดชังโดยไม่คำนึงสิทธิของผู้อื่น²⁰⁹

3.3.6 ค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข

ค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข ในเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) และสาธารณรัฐสิงคโปร์ มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข ส่วนสาธารณรัฐเกาหลีมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสัตว์ ส่วนราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์กำหนดให้เจ้าของสุนัขจะต้องเสียภาษีใบอนุญาตสำหรับสุนัข นอกจากนี้เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) มีการยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขสำหรับสุนัขบางประเภท เช่น สุนัขที่ได้รับการฝึกฝนหรือกำลังฝึกฝน โดยตัวแทนขององค์กรที่กำหนด สุนัขช่วยเหลือความพิการของบุคคลหรือตามเงื่อนไขทางการแพทย์ เป็นต้น สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัขจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขแต่อย่างใด มีเพียงการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าจดทะเบียนรูปพรรณตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. 2482 และ ค่าธรรมเนียมในการฉีดวัคซีน ค่าธรรมเนียมเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 เท่านั้น

3.3.7 การดูแลสุนัข

²⁰⁸ คดี *Rookes v. Barnard* [1964] ในปริญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 56-58.

²⁰⁹ คดี *Uren v. John Fairfax & Sons Pty. Ltd*. 117 C.L.R. 118 (1966). ในปริญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 82.

ประเทศต่าง ๆ มีการดูแลสุนัขที่คล้ายคลึงกันโดยสาธารณรัฐสิงคโปร์เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น หากสุนัขอยู่ในที่อยู่ต่างไปจากที่ระบุในใบอนุญาต ผู้ถือใบอนุญาตต้องยื่นเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรภายในเวลาที่ระบุในใบอนุญาตต่อ Director-General ในการอนุมัติเปลี่ยนที่อยู่ หากเจ้าของสุนัขไม่จัดให้มีตะกร้อครอบปากสุนัขอาจถูกยึดสุนัขได้ ส่วนสาธารณรัฐเกาหลีกำหนดให้รัฐดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์และเจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์ที่ลงทะเบียนหากนำสัตว์ออกไปข้างนอกต้องมีมาตรการด้านความปลอดภัย เช่น การใช้สายจูงและเก็บมูลหรือปัสสาวะสัตว์เลี้ยง เป็นต้น สำหรับประเทศไทย เจ้าของสุนัขมีหน้าที่ดูแลสุนัขหลายประการ เช่น เจ้าของสุนัขต้องรักษาความสะอาด จัดสถานที่เลี้ยงให้เหมาะสม ตามเทศบัญญัติเทศบาลนครปากเกร็ด เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2546 เจ้าของสุนัขต้องจัดให้สุนัขได้รับวัคซีนจากสัตว์แพทย์ตามที่กำหนด ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 หากสุนัขของตนเองที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้าเนื่องจากสัตว์ควบคุมอื่น ๆ กัด เจ้าของสุนัขต้องแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 คู่ครองสุนัขซึ่งเป็นสัตว์ที่โดยปกติเลี้ยงไว้เพื่อเป็นสัตว์เลี้ยง โดยห้ามบุคคลใดกระทำการทารุณกรรมสัตว์ ทั้งนี้ หากนำสุนัขออกนอกสถานที่เลี้ยง เจ้าของสุนัขต้องผูกสายจูงสุนัขที่แข็งแรงตลอดเวลา ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 เช่นเดียวกับมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยของสุนัข สาธารณรัฐเกาหลี

3.3.8 โทษทางอาญาของเจ้าของสุนัข

ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยกำหนดโทษทางอาญาของเจ้าของสุนัขในกรณีที่สุนัขก่อให้เกิดความเสียหายในทำนองเดียวกัน โดยสหราชอาณาจักรกำหนดความรับผิดอาญาของเจ้าของสุนัขหากนำสุนัขสายพันธุ์อันตรายออกไปยังที่สาธารณะและสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย ส่วนเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) กำหนดความรับผิดอาญาผู้ควบคุมสุนัขต้องรับผิดหากสุนัขทำร้ายบุคคลหรือสัตว์อื่น ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์ กำหนดความผิดของเจ้าของสุนัขไว้หลายประการ เช่น เจ้าของสุนัขมีความผิด หากสุนัขวิ่งไล่บุคคลอื่น ยานพาหนะหรือจักรยานไปตามทางสาธารณะและหากสุนัขทำร้ายผู้อื่นเจ้าของสุนัขย่อมมีความผิดตามกฎหมายนี้ เป็นต้น สำหรับสาธารณรัฐเกาหลีกำหนดความรับผิดอาญาเกี่ยวกับสัตว์ เช่น กรณีเจ้าของหรือผู้ดูแลสัตว์ที่สัตว์ของตนเองต้องระวางโทษตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยตามประมวลกฎหมายอาญากำหนดความรับผิดของเจ้าของสุนัขในกรณีสุนัขเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายก่อให้เกิดความเสียหายและ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม

และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 หากเจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้งหรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตน โดยไม่มีเหตุอันสมควรต้องระวางโทษตามกฎหมายเช่นกัน

3.3.9 อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับสุนัข

อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับสุนัขสาธารณรัฐเกาหลี หากสุนัขสายพันธุ์อันตรายทำให้บุคคลอื่นบาดเจ็บ เจ้าหน้าที่อาจกักสุนัขสายพันธุ์อันตรายตัวนั้น สำหรับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่าประมวลกฎหมายอาญาในมาตรา 377 ไม่ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการกักกันสุนัขที่ก่อให้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด แต่ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550 และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2561 จากการศึกษาพบว่ามีกรณีให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการกักกันสุนัข ให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสุนัขในที่หรือทางสาธารณะโดยไม่ปรากฏเจ้าของสุนัขให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกักสุนัขไว้

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทยพบว่ากฎหมายต่างประเทศในหลายเรื่อง เช่น ความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข การลงทะเบียน การดูแลสุนัข เป็นต้น เหมือนกับประเทศไทย แต่กฎหมายเกี่ยวกับสุนัข ในต่างประเทศเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติต่างกันที่กฎหมายไทยเป็นกฎหมายในระดับข้อบัญญัติท้องถิ่นเท่านั้น จึงทำให้บทบัญญัติบางมาตราเกี่ยวกับสุนัขนำมาบังคับใช้ในประเทศไทยไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร